

ÅRSBERETNING FOR 2019

1. Virksomhetens art og lokalisering

Landsforeningen for Hjerte- og Lungesyke (LHL) er en landsomfattende interesseorganisasjon for hjerte-, kar og lungesyke og deres pårørende. Organisasjonen skal ivareta hjerte-, kar og lungesykes interesser ved å være talerør for, samt å fremme deres sak inn mot det offentlige og i samfunnet forøvrig. Interesseorganisasjonens virksomhet er organisert med et sekretariat som holder til på Storo i Oslo, fylkesutvalg og lokale lag. Fylkesutvalget skal bygge nettverk gjennom å arrangere lagsamlinger samt tilrettelegge for styrking og deling av kompetanse innenfor likemannsområdet, studieområdet, brukermedvirkning og LHLs kampanjer. Fylkesutvalg skal også være et koordinerende mellomledd mellom den sentrale organisasjonen og lokallagene. Fylkesutvalgene inngår som en del av LHL. Lokallag er selvstendige enheter og inngår ikke i regnskapet til LHL.

Morselskapets regnskap inneholder i tillegg til medlemsorganisasjonens regnskaper, regnskap for LHL-sykehuset Gardermoen samt klinikker og rehabiliteringssentre på Nærland, i Bergen, i Trondheim og Bodø/Fredrikstad. Rehabiliteringssentrene på Rørøs og i Skibotn ble solgt våren 2019. Beslutning om salg var begrunnet i strategiske valg.

Årsregnskapet for LHL gruppen består av regnskapene til Landsforeningen for hjerte og lungesyke som er morselskap i gruppen med datterselskapene LHL Gardermoen Drift AS, LHL Eiendom AS, NIMI AS, Sandvika Nevrosenter AS, LHL Sykehuset Vestfold AS og Forusakutten AS (51 %). Vertikal Helseassistanse AS har gjennom årets første 11 måneder vært en del av LHL-gruppen. Selskapet har vært 100 % eiet av holdingselskapet Helseassistanse Holding AS. Aksjene i Vertikal Helseassistanse AS ble solgt til IF i desember 2019. Eiendomsselskapet Skibotn rehabilitering Eiendom AS og eiendommen Glitre ble solgt våren 2019. Spesialisthospitalet AS endret i desember 2019 navn til LHL Omsorg AS. Dette selskapet startet fra 1. februar 2020 opp med sykehjemsdrift for Oslo kommune. Det har ikke vært aktivitet i selskapet i 2019.

Inntektene til pasientorganisasjonen er en blanding av innsamlede midler, gaver og tilskudd. For klinikkvirksomheten kommer inntektene fra ulike kundesegment. De er en blanding av rammeavtaler og anbudsavtaler med det offentlige, avtaler med forsikringsselskaper innenfor helseforsikring og private pasienter.

2. Arbeidsmiljø

Det generelle arbeidsmiljøet i LHL vurderes som godt. Som en følge av den pressede likviditetssituasjonen gruppen har opplevde siste årene har det vært gjennomført flere runder med omstilling, nedbemanning og strategiske endringer innenfor gruppens virksomheter. Dette har naturlig nok medført usikkerhet og uro blant de ansatte innenfor de berørte områdene. Omstilling og restrukturering gjennomføres i tråd med lovbestemmelser som regulerer drøfting og involvering av ansatte. Virksomheten er ikke fast tilknyttet bedriftshelsetjeneste, men kan ved behov kjøpe tjenester eksternt. Fra 2004 er LHL en inkluderende arbeidslivsbedrift (IA). Det er ikke registrert alvorlige skader i konsernet i 2019.

Fravær pga sykdom ender i 2019 på 8,4 % i LHL. Dette er 1,9 % høyere enn for 2018. Langtidsfraværet utgjorde 6,7 % mot sammenliknbart 4,8 % i 2018. Ledelsen har faste møter med ansattes tillitsvalgte og vurderer løpende tiltak i forhold til arbeidsmiljø.

3. Ytre miljø

Virksomheten til LHL påvirker ikke det ytre miljø i vesentlig grad.

4. Likebehandling

LHL har som mål å være en arbeidsplass der det ikke diskrimineres på bakgrunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, hudfarge, språk, religion og livssyn. LHL tilstreber full likestilling mellom kvinner og menn. LHL har i sin policy innarbeidet forholdet rundt likestilling som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering. Av LHL gruppens totalt 465 ansatte er 74 % kvinner. I sentralstyret er 6 av 14 medlemmer kvinner. Dette utgjør 43 %.

5. Resultat 2019

Resultatet for LHL gruppen for 2019 viser en forbedring av resultatet sammenliknet med 2018. Resultatet er også for 2019 preget av engangsposter som følge av blant annet salg av virksomheter. Den underliggende driften har heller ikke i 2019 vist tilstrekkelig lønnsomhet og det ble i løpet av våren 2019 igjen gjennomført betydelige tiltak for å redusere kostnader.

Medlemsorganisasjonen har vist en positiv utvikling gjennom 2019. Inntekter fremstår stabile og det er gjennomført kostnadsbesparende tiltak i denne.

Aktiviteten i LHL-sykehuset Gardermoen viser samlet sett ikke en tilfredsstillende lønnsomhet. Dette inkluderer aktiviteten i selskapene LHL Eiendom og LHL Gardermoen drift. Den invasive kardiologiske virksomheten har vist tilfredsstillende lønnsomhet. Den polikliniske virksomheten ved sykehuset har vist vekst, men er ikke på et omsetningsnivå som gir tilfredsstillende lønnsomhet. På det kirurgiske området hadde man etter etableringen av virksomhet innenfor blant annet ortopedi, gastrokirurgi og andre områder en kraftig vekst gjennom 2018. Veksten i 2019 har flatet ut og volumet har stabilisert seg på et nivå som ikke gir lønnsomhet. Det er på bakgrunn av dette innledet et arbeid med å se på alternativ bruk av kirurgiske arealer (Se avsnitt om fortsatt drift). For lav utnyttelse av kapasiteten ved LHL-sykehuset Gardermoen, er hovedutfordringen for LHL. Rehabiliteringsvirksomhetene, både på Gardermoen og rundt i landet, drives godt og man har god oppfyllelse av avtalene med de regionale helseforetakene.

Øvrige klinikker som NIMI, LHL-sykehuset Vestfold Sandvika Nevrosenter og Forusakutten drives i egne aksjeselskaper. NIMI og LHL-sykehuset Vestfold har slitt med sviktende inntjening. Resultatene for 2019 viser likevel en positiv utvikling og det arbeides med tiltak både for å øke omsetningen og for å bedre lønnsomheten. Sandvika Nevrosenter og Forusakutten har i 2019 levert tilfredsstillende resultater.

Årsregnskapet for 2019 for LHL-gruppen viser et positivt driftsresultat på MNOK 13,1 (2018; minus MNOK 213,8). Morselskapets resultat ender på minus MNOK 111,5 (2018; minus MNOK 148,3). Gruppens resultat er belastet med avskrivning av immaterielle eiendeler og goodwill på totalt MNOK 55,4 (2018; MNOK 60,9) relatert til tidligere oppkjøp. Endringen fra 2018 skyldes salget av

virksomheten Vertikal Helseassistanse AS. EBITDA for gruppen ender på pluss MNOK 192,1 (2018; minus MNOK 34,3). For morselskapet LHL ender EBITDA på minus MNOK 11,6 (2018; minus MNOK 52,4).

Gruppens driftsinntekter har økt med MNOK 52,7 sammenliknet med 2018. Salget av virksomhetene på Røros og Skibotn samt aksjene i Vertikal har påvirket inntektene negativt. Motsatt er det inntektsført en gevinst knyttet til salget av Røros og Skibotn på MNOK 47,6. Inntekter knyttet til eksisterende virksomhet viser en liten økning fra 2018 til 2019. Økningen kan i stor grad relateres til årlig prisøkning overfor helseforetakene på rehabiliteringstjenestene og noe økt aktivitet knyttet til kardiologisk virksomhet. For den kirurgiske virksomheten isolert er det kun et mindre avvik i omsetning sammenliknet med 2018 noe som illustrerer at veksten stoppet opp. Datterselskapene Sandvika Nevrosenter og Forusakutten viser en liten økning i omsetning, mens NIMI har en mindre omsetningsreduksjon.

Reduksjon i lønns og personalkostnader forklares med salg av virksomhet, reduserte pensjonskostnader og nedbemanning knyttet til LHL sykehuset Gardermoen. Effekt av lønnsoppgjøret påvirker motsatt. Salg av virksomhet gjennom året har medført at antall årsverk er redusert med 165 fra 2018 til 2019.

Andre driftskostnader for gruppen er redusert med MNOK 51,6 2018 til 2019. Tallene i LHL mor for 2019 er belastet med MNOK 131 i tap knyttet til salget av aksjene i Vertikal. Dette gir totalt sett en økning i andre driftskostnader for morselskapet. Salget gir motsatt en gevinst i konsernet knyttet til samme transaksjon på MNOK 69,5.

Gruppens resultatet påvirkes i vesentlig grad av avskrivingskostnader knyttet til goodwill fra oppkjøp. Fra 2018 til 2019 reduseres avskrivingskostnadene som følge av salget av aksjene i Vertikal Helseassistanse. Gjenværende goodwill relateres til kjøp av virksomhetene NIMI og KAL-klinikken, Sandvika Nevrosenter og Forusakutten. Goodwill avskrives over 10 år. Avskrivningshorisont er valgt ut fra en vurdering av markedsmessige og avtalemessige forhold i helseforsikringsmarkedet. Immaterielle eiendeler knyttet til oppkjøpene fremkommer etter vurdering av identifiserbare merverdier på oppkjøpstidspunktet. Immaterielle eiendeler består av identifisert merkevare som avskrives over 10 år fra tidspunkt for oppkjøp.

Netto finans er vesentlig påvirket av finanskostnader relatert til balanseføring av leiekontrakter med MNOK 94,9 og gevinst ved salg av virksomheter og eiendom. Øvrige finansposter er på nivå med 2018 tall.

Likviditet

LHL gruppen har SR-Bank som sin hovedbankforbindelse. I forbindelse med salget av Vertikal Helseassistanse AS i desember 2019 nedkvitterte gruppen all sin langsiktige gjeld. Gruppen har hatt en kassakredittramme på MNOK 70 i SR-Bank. Denne ble i januar 2020 nedjustert til MNOK 20 og byttet inn i et langsiktig lån på MNOK 50 som nedbetales månedlig over 4 år. Coventans mot banken krever 10% egenkapital (justert) samt en likviditetsgrad på 0,7.

Samlet bankbeholdning i LHL-gruppen var pr. 31.12.2019 var MNOK 94,4 inklusive plasserte midler. I LHL var likviditetsbeholdningen MNOK 88,9 pr. 31.12.2019. LHL hadde per årsslutt en kassakredittramme som beskrevet over på MNOK 70 i SR-Bank. Det var per årsslutt ikke trukket opp på kreditten.

LHL

Netto likviditetsendring fra virksomheten i konsernet i 2019 viser en økning på MNOK 30. på. Resultat før skatter var på MNOK -27,8. Differansen skyldes hovedsakelig:

- Forskjell mellom gevinst ved salg virksomhet og innbetaling MNOK 375 (justert for cash ut)
- Gjeldsnedbetaling minus MNOK 255
- Avskrivninger/nedskrivninger MNOK 180
- Leiebetalinger minus MNOK 131

Resterende skyldes endring i tidsavgrensningposter,

Egenkapital

Egenkapitalandelen for LHL gruppen pr årsslutt 2019 ender på 9,4% (2018; 8,5 %). For morselskapet LHL 13,1 % (2018; 17,8 %).

6. Risiko

LHL er utsatt for avtalerisiko i forbindelse med LHL-institusjonenes avtaler med helseregionene. Avtalesituasjonen er stadig satt under press. Rammeavtalen med Helse Sørøst innenfor hjerte har vært utsatt for store prisreduksjoner innenfor kardiologisk virksomhet. Rehabilitering på sykehuset innenfor hjerte- og lungeområdet drives på grunnlag av en løpende avtale fra 2015 som gir gode rammer for driften fremover. Rehabiliteringsvirksomheten i Bergen og på Nærland er primært basert på avtaler med Helse Vest. Avtalen er priset slik at det er mulig å drive lønnsomt. Klinikken i Trondheim har en avtale med Helse Midt og en samarbeidsavtale med Norservice om å yte arbeidsrettet rehabilitering for Helse Midt. Den siste avtalen er ute på anbud og man venter på avklaring mhp evt videre drift på tidspunkt for avleggelse av årsregnskapet. Avtalenes varighet og volum varierer og det vil være usikkerhet knyttet til den langsiktige inntjeningen som følge av skiftende rammevilkår.

NIMI AS har en mindre avtale med Helse Sørøst innenfor dagrehabilitering. Øvrig omsetning er knyttet til forsikring og private kunder. NIMI har et godt merkevareravn i markedet og er en anerkjent aktør. Den del av virksomheten som kan relateres til oppkjøpet av KAL-klinikken driver poliklinikkjenester og er basert på leger med offentlige avtaler, avtaler med forsikringsselskaper og private kunder. Sandvika Nevrosenter og Forusakutten har utelukkende omsetning rettet mot forsikrings- og private kunder. Samarbeidet med Vertikal/If har gitt viktige bidrag til alle disse klinikkene. I forbindelse med salg av virksomhet er det inngått en samarbeidsavtale mellom If og LHL.

LHL-gruppen er i mindre grad enn foregående år eksponert for svingninger i rentenivået. All lang gjeld ble kvittert ut i desember 2019 og man har per årsslutt ikke trekk på kassekreditt.

LHL er utsatt for en generell inntektsrisiko i forbindelse med lotteri, aksjoner, testamentariske gaver og andre aktiviteter rettet mot privatmarkedet. Inntektene påvirkes av politiske rammebetingelser, renomméfaktorer og konjunkturer.

Kredittrisiko knyttet til at de offentlige kundene og helseforsikringsselskapene ikke har økonomisk evne til å oppfylle sine forpliktelser anses som lav. Det ligger en risiko knyttet til betalingsevne for private kunder, men omsetning innenfor dette segmentet er sammenliknet med det offentlige og forsikringsselskaper relativt lav. I de tilfeller der man tilbyr dyre behandlinger forsøker man å inngå avtaler om forhåndsbetaling.

7. Fremtidig utvikling

I overskuelig framtid vil behovet for foreningen og institusjonenes tjenester være økende, men samtidig i utvikling og endring. Alvorlige sykdommer som kols, kreft og diabetes er sterkt økende. På grunn av redusert dødelighet knyttet til mange sykdommer er det etter hvert mange mennesker som lever med sykdom eller med ettervirkninger av sykdom, og det er derfor økende behov for rehabilitering. Det er klare signaler fra det politiske miljøet, så vel i posisjon som opposisjon, om at de anser tjenester fra frivillig sektor som et viktig supplement i helsesektoren.

Med den utviklingen vi har sett i 2018 og 2019 har LHL-gruppen store utfordringer foran seg hva gjelder å gjennomføre tiltak som sikrer vekst og utnyttelse av ledig kapasitet. Det er også i 2020 behov for å jobbe videre med tiltak som øker gruppens konkurransekraft. Med de tiltak som er gjennomført og de planer som foreligger mener styret at gruppen samlet sett har et kostnadsnivå som legger til rette for videre arbeid med å skape vekst. Det skal fremover være mulig å tilby konkurransedyktige priser på de tjenestene virksomhetene leverer.

Det er normalt vesentlig usikkerhet knyttet til prediksjon av fremtidige forhold.

8. Fortsatt drift

Bakgrunn

LHL har over noe tid hatt en utfordrende likviditetssituasjon. Situasjonen er dels begrunnet i sviktende resultater i de virksomhetene LHL-gruppen eier og driver. Hovedårsaken er likevel manglende kapasitetsutnyttelse i LHL-sykehuset Gardermoen (LSG). Ved LSG driver LHL invasiv kardiologi, kirurgi og høyspesialisert rehabilitering. Ved etableringen av sykehuset var det planlagt betydelig hjertekirurgisk aktivitet i tillegg til andre kirurgiske disipliner som ortopedi, gastrokirurgi med mer. Den offentlig finansierte hjertekirurgiske aktiviteten falt bort i 2018 etter flere år med fallende volumer. Det ble parallelt etablert annen type kirurgi og det ble relativt raskt bygget opp et betydelig forsikrings- og privatfinansiert volum av slik aktivitet. Volumene har imidlertid vist seg å ikke være tilstrekkelige til å skape en lønnsom kirurgisk virksomhet og aktiviteten har siden oppstart generert store underskudd. Det ble i løpet av 2019 gjennomført betydelige nedbemanninger og kostnadsbesparende tiltak, og ved inngangen av 2020 var det følgelig lagt et grunnlag for at LHL-gruppens drift i løpet av 2020 ville kunne levere en positiv kontantstrøm.

Covid-19

Situasjonen med covid-19 har påvirket LHL og virksomhetene negativt. Alle konsekvenser av situasjonen er ikke klarlagt, men som en direkte konsekvens av smittesituasjonen ble store deler av LHLs kliniske virksomhet stengt ned i det de nasjonale smitteverntiltakene trådte i kraft. Dette hadde betydelige negative konsekvenser for LHLs økonomi. LHL etablerte i denne perioden beredskapstjenester for det offentlige samt holdt personell i beredskap for å lette situasjonen for det offentlige. Dette medførte betydelige merkostnader for LHL. Kompensasjon for slike tilleggskostnader er ikke endelig avklart, men det er etablert dialog med det offentlige rundt dette. LHL legger til grunn at man helt eller delvis vil få kompensert disse merkostnadene. LHLs rehabiliteringsvirksomheter har vært tilgodesett med a 'kontooverføringer på samme nivå som i normalsituasjon i covid19-perioden. For den kirurgiske virksomheten som primært er finansiert av forsikringer og privatbetalende falt inntektene bort. Dette gjelder også i stor grad LHLs datterselskaper. Den kardiologiske virksomheten ved LSG har vært opprettholdt men med noe lavere volum som følge av situasjonen.

I april og mai har virksomhetene delvis startet opp igjen. Det er likevel på enkelte områder vesentlig lavere produksjon på grunn av smitteverntiltak. Lønnsomheten er følgelig også lavere enn planlagt. Det er påregnelig at covid-19-situasjon vil vedvare gjennom 2020 og videre inn i 2021. Det arbeides kontinuerlig med tiltak for å minimere negative konsekvenser av situasjonen.

LHL har i svært begrenset grad fått nytte godt av regjeringens krisepakker gjennom covid19-perioden. Årsaken til dette skyldes flere forhold. Svært mye av virksomheten til LHL er uten skatteplikt og den faller dermed utenfor kompensasjonsordningen for næringslivet, underskudd tidligere år gjør at man ikke kommer i posisjon for kompensasjon på store deler av den skattepliktige virksomheten og ordningene som er lansert for frivillig sektor dekker ikke LHL sin type aktivitet.

LHL har gjennom sin rehabiliteringsenhet ved LSG bygget opp en unik kompetanse på rehabilitering av lungesykdom. LSG er et moderne sykehus med mulighet for etablering av isolasjonsposter og behandling av pasienter med Covid-19. Rehabiliteringsenheten er ved regnskapsavleggelsen en av de største aktørene innen rehabilitering av pasienter som har vært rammet av Covid-19. Dette betyr også at LHL vil representere en viktig kapasitet dersom smittesituasjonen igjen endrer seg og blir verre.

Fortsatt drift

Ovenstående betyr at LHL gjennom 2020 vil oppleve negativ kontantstrøm. Styret erkjenner at det kommende driftsåret vil bli svært utfordrende og at det vil kreve sterk styring av likviditeten og utvikling i driften. Styret legger likevel til grunn fortsatt drift ved fastsettelsen av årsregnskapet for 2019. Dette begrunnes i følgende:

Helseforetakene har i sin kommunikasjon med virksomheter som leverer tjenester til disse, kommunisert ønske om at kapasiteten opprettholdes. Helseforetakene har også lettet situasjonen for virksomhetene ved å videreføre a 'kontooverføringer på tross av redusert aktivitet. LHL legger til grunn at helseforetakene vil opptre konstruktivt ved en eventuell avregning for redusert aktivitet i 2020.

LHL har gjennomført tjenester for det offentlige i forbindelse med covid-19 situasjonen. LHL legger til grunn at man vil oppnå hel eller delvis dekning av slike kostnader.

Som følge av manglende kapasitetsutnyttelse og finansiell risiko ved LSG, er det gjennomført innledende forhandlinger med Akershus universitetssykehus RHF (Ahus) om en virksomhetsoverdragelse av invasiv kardiologisk virksomhet med en medfølgende fremleieavtale. Videre føres det samtaler om utleie av operasjonsstuer hvor Ahus etablerer kirurgisk aktivitet på LHL sykehuset Gardermoen. Til slutt skal det som en del av samarbeidet gjennomføres salg av medisinsk teknisk utstyr. Ahus skal styrebehandle rammer og avtaleutkast for ovennevnte. Avtatalene skal også styrebehandles av Helse Sør-Øst RHF. LHL forventer positiv konklusjon i disse organene. Det gjenstår imidlertid endelig avtalesignering. Det forventes at dette vil skje i løpet av august 2020. Virksomhetsoverdragelsen og fremleieavtale for den kardiologiske virksomheten forventes gjennomført sent høsten 2020 og etableringen av fremleieavtalen og kjøp av utstyr knyttet til den kirurgiske virksomheten forventes gjennomført primo 2021. Dagens kirurgiske virksomhet drevet av LHL, planlegges flyttet til leide lokaler i Vitaminveien 1, Oslo. Gjennomføringen av de ovennevnte avtaler vil bidra til en større forutsigbarhet i den økonomiske utviklingen for LSG og dermed LHL-gruppen. Avtalene medfører imidlertid en betydelig endring i LHLs virksomhet og det vil gjennom høsten 2020 bli arbeidet med en omstrukturering av den resterende virksomheten til LHL med sikte på å ta ut ytterligere kostnadsreduksjoner samt legge grunnlaget for en lønnsom drift av gjenværende aktivitet.

LHL besitter verdier gjennom de virksomhetene man eier. I en situasjon med sviktende likviditet vil det være mulig å gjennomføre salg av én eller flere virksomheter.

LHL mottok i forbindelse av avleggelsen av årsregnskapet 2018 oppdaterte krav til covenants fra bank. Disse vilkårene er ikke brutt i løpet av regnskapsåret 2019. LHL er heller ikke i brudd med slike covenants ved avleggelse av årsregnskapet.

LHL har over de siste årene vist betydelig evne og vilje til å treffe nødvendige tiltak for å tilpasse sin drift til endrede markedsforhold. LHL vil også i tiden fremover gjennomføre nødvendige tiltak for å bidra til en forsvarlig økonomi i den virksomheten som drives.

LHL har vurdert og framskrevet likviditetstilgang for de kommende 18 måneder og mener framskrivningene forsvarer at fortsatt drift kan legges til grunn.

Det foreligger risiko i situasjonen og styret vil følge situasjonen nøye og treffe nødvendige tiltak løpende.

9. Styrets forslag til resultatdisponering

Etter styrets oppfatning gir det fremlagte årsregnskap for regnskapsåret 2019 et forsvarlig uttrykk for foreningens stilling og resultatet av virksomhetene. Utover det som fremgår over og årsregnskapet, kjenner ikke styret til andre forhold vedrørende markeds- og prisutvikling som er av interesse for å bedømme selskapet.

Årsresultatet i LHL gir et underskudd på kr 26 392 413 etter skatt. Sentralstyret foreslår at underskuddet dekkes av annen egenkapital.

Oslo 24. juni 2020

Wenche Monrad
Styrets leder

Ole Bele
1. nestleder

Bjørn Egil Bjørnstad
2. nestleder

Grete Romsdalen
Styremedlem

Ann-Helen Stangnes
Styremedlem

Magne Hagen
Styremedlem

Else Magni Horten
Styremedlem

Bernhard Rudjord
Styremedlem

Jan Ingvar Bakke
Styremedlem

Svein Holmen
Styremedlem

Irene T. Andersen
Styremedlem

Olaf Rødevand
Ansatt representant

Björg Lyssand
Ansatt representant

Trond B. Solvang
Ansatt representant

Frode Jahren
Generalsekretær

Resultat

LHL Mor				LHL Konsern	
2018	2019		Note	2019	2018
		Driftsinntekter og driftskostnader			
737 696 375	691 289 326	Salgsinntekter		862 317 656	880 678 393
39 030 160	36 163 876	Tilskudd	5	36 163 876	39 030 160
93 367 980	153 147 247	Andre driftsinntekter	8	292 886 690	218 965 821
870 094 515	880 600 449	Sum driftsinntekter	4	1 191 368 222	1 138 674 374
126 193 553	94 290 171	Varekostnad		123 265 761	142 300 501
531 495 550	415 847 626	Lønns og personalkostnader	6,7	638 836 565	740 169 491
37 663 394	38 083 868	Avskrivninger, nedskr. anleggsmidler	10	47 038 067	46 647 962
58 311 000	61 807 000	Avskrivninger aktiverte husleiekontrakter		76 596 151	71 868 000
0	0	Avskr, nedskr. GW og immaterielle eiendeler	10	55 375 283	60 980 277
0	0	Tap fra felleskontrollerte selskaper	20	0	1 765 167
264 800 510	382 039 366	Andre driftskostnader	3,6,8	237 139 002	288 749 698
1 018 464 007	992 068 031	Sum driftskostnader		1 178 250 829	1 352 481 096
-148 369 492	-111 467 582	Driftsresultat		13 117 393	-213 806 722
		Finansinntekter og finanskostnader			
26 313 857	29 480 888	Renteinntekter	8	3 269 056	1 216 908
409 522	11 595 664	Andre finansinntekter	3	70 171 435	479 090
73 040 000	76 344 319	Rentekostnader aktiverte husleiekontrakter		94 860 000	90 949 000
11 402 697	17 276 038	Rentekostnader	8	17 531 298	9 390 895
0	20 607 262	Nedskrivning akjer	11	0	0
687 584	1 713 122	Andre finanskostnader	3	1 905 850	822 842
-58 406 902	-74 864 189	Resultat av finansposter		-40 856 657	-99 466 739
-206 776 394	-186 331 771	Ordinært resultat før skatt		-27 739 264	-313 273 461
12 475 743	26 485	Skattekostnad	9	883 425	9 126 688
-219 252 137	-186 358 256	Årsresultat		-28 622 689	-322 400 149
		Herav:			
		Minoritetsinteresser		-2 230 276	-1 435 302
		Konsern		-26 392 413	-320 964 847

LHL Mor		LHL Konsern			
2018	2019	Eiendeler	Note	2019	2018
		Immatrielle eiendeler			
0	0	Andre immatrielle eiendeler		5 844 158	156 575 493
0	0	Utsatt skattefordel		6 832 889	8 014 317
0	0	Goodwill		59 245 099	234 992 286
0	0	Sum immatrielle eiendeler	10	71 922 146	399 582 096
		Varige driftsmidler			
15 786 477	5 399 864	Tomter, bygninger, ol		5 399 864	76 857 208
1 235 394 108	1 181 338 601	Aktiverte husleiekontrakter		1 522 731 943	1 599 346 094
48 786 077	38 338 050	Leasingavtaler driftsmidler		46 549 346	50 200 014
151 786 558	127 090 180	Driftsløsøre, inventar ol		145 031 714	173 336 395
1 451 753 220	1 352 166 695	Sum varige driftsmidler	10	1 719 712 867	1 899 739 711
		Finansielle driftsmidler			
87 229 179	56 591 917	Aksjer i datterselskap	11	0	0
0	0	Aksjer i tilknyttede selskaper	20	0	2 502 210
490 057 879	0	Lån til foretak i samme konsern	8	0	0
27 525 272	27 045 057	Aksjer i andre selskaper	11	27 118 878	27 567 484
0	2 340 941	Pensjonsmidler	7	3 789 867	369 482
9 699 081	81 981	Andre langsiktige fordringer		81 981	9 709 125
614 511 411	86 059 896	Sum finansielle anleggsmidler		30 990 726	40 148 301
2 066 264 631	1 438 226 591	Sum anleggsmidler		1 822 625 739	2 339 470 108
		Omløpsmidler			
6 415 301	5 746 500	Varebeholdning	12	7 189 554	10 905 586
		Fordringer			
118 499 770	51 195 429	Kundefordringer		62 878 818	95 132 445
61 717 368	103 188 487	Andre kortsiktige fordring		69 319 551	89 260 796
180 217 138	154 383 916	Sum fordringer	8,13	132 198 369	184 393 241
36 551 137	88 873 091	Bankinnskudd, kontanter ol	14	94 354 032	70 090 776
223 183 576	249 003 507	Sum omløpsmidler		233 741 955	265 389 603
2 289 448 207	1 687 230 098	Sum eiendeler		2 056 367 694	2 604 859 711
2 018	2 019	Egenkapital og gjeld	Note	2 019	2 018
		Egenkapital			
		Innskutt egenkapital			
14 000 000	14 000 000	Driftssikkerhetskaptal		14 000 000	14 000 000
		Opptjent egenkapital			
7 278 782	7 312 325	Fondsavsetninger		7 312 325	7 278 782
386 877 142	200 518 887	Annen egenkapital		155 341 899	181 734 312
0	0	Minoritetsinteresser		16 487 125	18 717 401
408 155 924	221 831 212	Sum egenkapital	15	193 141 349	221 730 495
		Forpliktelser			
52 484 487	27 225 646	Pensjonsforpliktelse	7	28 324 187	53 601 000
1 234 446 628	1 167 201 485	Leasingforpliktelse husleieavtaler		1 514 217 576	1 589 641 595
49 105 533	15 837 255	Leasingforpliktelse driftsmidler		24 161 750	55 344 976
0	0	Utsatt skatt		459 297	33 334 381
1 336 036 648	1 210 264 386	Avsetning til forpliktelser		1 567 162 810	1 731 921 952
		Langsiktig gjeld			
224 842 800	0	Gjeld til kredittinstitusjoner	16	0	224 842 800
0	0	Annen langsiktig gjeld		0	30 000 000
224 842 800	0	Langsiktig gjeld		0	254 842 800
		Kortsiktig gjeld			
36 575 405	0	Kassakreditt		0	36 575 405
12 892 341	10 255 994	Andre avsetninger		10 255 994	13 235 256
39 266 712	34 865 502	Leverandørgjeld	8	41 820 194	44 591 259
33 482 933	27 257 633	Skyldig offentlige avgifter		34 236 224	46 980 101
198 147 575	182 736 383	Annen kortsiktig gjeld	8,17	208 705 306	252 250 801
47 869	18 988	Betalbar skatt		1 045 817	2 731 642
320 412 835	255 134 500	Kortsiktig gjeld		296 063 535	396 364 464
1 881 292 283	1 465 398 886	sum gjeld		1 863 226 345	2 383 129 216
2 289 448 207	1 687 230 098	Sum gjeld og egenkapital		2 056 367 694	2 604 859 710

LHL

Jessheim 24. juni 2020

Wenche Monrad
Styrets leder

Ole Bele
1. nestleder

Björg Egil Bjørnstad
2. nestleder

Grete Romsdal
Styremedlem

Ann-Helen Stangnes
Styremedlem

Magne Hagen
Styremedlem

Else Magni Horten
Styremedlem

Bernhard Rudjord
Styremedlem

Jan Ingvar Bakke
Styremedlem

Svein Bjarne Holmen
Styremedlem

Irene T. Andersen
Styremedlem

Olaf Rødevand
Ansatt representant

Björg Lyssand
Ansatt representant

Trond B. Solvang
Ansatt representant

Frode Jahren
Generalsekretær

Landsforeningen for hjerte og lungesyke
Kontantstrømsanalyse

LHL Mor		LHL konsern	
2018	2019	2019	2018
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
-206 776 394	-186 331 771	-27 739 264	-313 273 461
-93 122	-57 948	-2 397 162	-2 482 954
-67 491	-43 589 393	-58 927 951	-17 491
95 974 394	99 890 868	175 009 501	179 496 239
0	0	4 000 000	0
0	20 607 262	0	0
0	150 579 530	0	0
-20 850 357	-27 599 782	-27 654 163	-20 496 024
0	0	0	1 468 236
7 043 431	668 801	3 716 032	5 626 898
-21 867 824	67 304 341	32 253 627	-24 317 950
-8 337 580	-4 401 210	-2 771 065	-9 013 243
21 972 211	-92 023 293	-109 586 913	123 617 039
-133 002 732	-14 952 595	-14 097 358	-59 392 711
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
1 011 123	0	81 000 000	861 720
0	44 413 338	372 351 427	0
-71 563 142	-4 603 192	-9 172 790	-87 278 857
-39 185 927	-116 350 676	0	-40 612 312
0	27 000 000	-130 768 995	-46 819 259
-47 421 555	0	0	0
-157 159 501	-49 540 530	313 409 642	-176 117 463
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
6 642 121	400 957 879	0	0
66 109 087	0	0	66 499 087
0	-59 300 000	0	0
-8 500 000	-224 842 800	-254 842 800	-38 100 000
64 251 208	116 815 079	-254 842 800	28 399 087
-225 911 025	52 321 955	44 469 484	-207 111 087
262 462 162	36 551 137	70 090 776	277 201 863
0	0	-20 206 228	0
36 551 137	88 873 091	94 354 032	70 090 776
Denne består av:			
36 551 137	88 873 091	94 354 032	70 090 776

Landsforeningen for hjerte og lungesyke

Note 1 – Virksomheten som regnskapet omfatter

Regnskapet omfatter hovedregnskapet for LHL, Landsforeningen for hjerte- og lungesyke. Regnskapet omfatter LHLs aktiviteter sentralt og fylkesutvalg, aktiviteter i regi av lag og de fylker som har valgt å opprettholde selvstendige fylkeslag inngår ikke.

Konsern omfatter LHL og datterselskaper hvor LHL direkte eller indirekte har kontrollerende eierinteresser. Direkte eide selskaper er LHL Eiendom AS, LHL Gardermoen Drift AS, Sandvika Nevrosenter AS, Nimi AS, Forusakutten AS (51%), LHL-sykehuset Vestfold AS, Helseassistanse Holding AS, LHL Omsorg AS og Glittre Klinikken Eiendom AS.

LHL har i 2019 solgt datterselskapene Vertikal Helseassistanse AS og Nordisk Hälsoassistans AB som var organisert gjennom Helseassistanse Holding AS. Selskapene var inkludert i konsernet fram til 1 desember 2019

Notene er felles for de to regnskapene LHL mor og LHL konsern. Der hvor det er forskjell mellom regnskapene er dette omtalt ved separate avsnitt for hvert regnskap.

Note 2 – Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslov og god regnskapsskikk.

Bruk av estimater

at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifiseringen av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Langsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Kortsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Anskaffelseskost

Anskaffelseskost for eiendeler omfatter kjøpesummen, med fradrag for rabatter og lignende, og med tillegg for kjøpsutgifter (frakt, toll, offentlige avgifter som ikke refunderes og andre direkte kjøpsutgifter). Ved kjøp i utenlandsk valuta balanseføres eiendelen til kursen på transaksjonstidspunktet. For varige driftsmidler omfatter anskaffelseskost også direkte utgifter for å klargjøre eiendelen for bruk, for eksempel utgifter til testing av eiendelen.

Datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Kostmetoden brukes som prinsipp for investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper i selskapsregnskapet. Kostprisen økes når midler tilføres ved kapitalutvidelse eller når det gis konsernbidrag til datterselskap. Mottatte utdelinger resultatføres i utgangspunktet som inntekt. Utdelinger som overstiger andel av opptjent egenkapital etter kjøpet føres som reduksjon av anskaffelseskost. Utbytte/konsernbidrag fra datterselskap regnskapføres det samme året som datterselskapet avsetter beløpet. Utbytte fra andre selskaper regnskapføres som finansinntekt når utbyttet er vedtatt. Egenkapitalmetoden benyttes som prinsipp for investeringer i felles kontrollert virksomhet.

Konsolideringsprinsipper

Datterselskaper blir konsolidert fra det tidspunkt kontrollen er overført til konsernet (oppkjøpstidspunktet)

I konsernregnskapet erstattes posten aksjer i datterselskap med datterselskapets eiendeler og gjeld. Konsernregnskapet utareides som om konsernet var en økonomisk enhet. Transaksjoner, urealisert fortjeneste og mellomværende mellom selskapene i konsernet elimineres.

Kjøpte datterselskaper regnskapsføres i konsernregnskapet basert på morselskapets anskaffelseskost. Anskaffelseskost tilordnes identifiserbare eiendeler og gjeld i datterselskapet, som oppføres i konsernregnskapet til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Eventuell merverdi ut over hva som kan henføres til identifiserbare eiendeler og gjeld, balanseføres som goodwill. Goodwill behandles som en residual og balanseføres med den andelen som er observert i oppkjøpstransaksjonen. Merverdier i konsernregnskapet avskrives over de oppkjøpte eiendelenes forventede levetid.

Ved oppkjøp med minoritetsinteresser er goodwill innregnet med 100 prosent, og minoriteten tilordnes sin andel av goodwillavskrivningene.

Inntekter

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget. Salg av varer resultatføres når selskapet har levert sine produkter til kunden.

Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Gaver

Gaver disponeres i samsvar med de betingelser eller ønsker giver har for disponeringen av midlene. Dersom giver har betingelser eller ønsker om at gaven skal disponeres til konkrete aktiviteter, prosjekter eller investeringer klassifiseres den som tilskudd og regnskapsføres etter reglene for øremerkede tilskudd. Gaver øremerket forskning inntektsføres ikke i foreningen men overføres fond. Se for øvrig note 18.

Offentlige tilskudd

Offentlige tilskudd inntektsføres når vilkårene til tilskuddsgiver for anvendelse av midlene er oppfylt. Tilskudd presenteres brutto i resultatregnskapet, herunder inntekter og kostnader. Ikke anvendt tilskudd ved årets slutt presenteres som gjeld i balansen og tilbakebetales eller inntektsføres påfølgende år i tråd med tilskuddets betingelser.

Varige driftsmidler

Tomter avskrives ikke. Andre varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært til estimert restverdi over driftsmidlenes forventede utnyttbare levetid. Ved endring i avskrivningsplan fordeles virkningen over gjenværende avskrivningstid ("knekkpunktmetoden"). Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende som driftskostnader. Påkostninger og forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand ved kjøpet.

Leide (leasede) driftsmidler balanseføres som driftsmidler hvis leiekontrakten anses som finansiell.

Immaterielle eiendeler

Eksternt innkjøpte immaterielle eiendeler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlenes forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående.

Aksjer og andeler

Investeringer er vurdert etter kostmetoden. Ved varig verdifall nedskrives investeringen til virkelig verdi.

Nedskrivning av anleggsmidler

Ved indikasjon på at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test for verdifall. Testen foretas for det laveste nivå av anleggsmidler som har selvstendige kontantstrømmer. Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp. Tidligere nedskrivninger reverseres hvis forutsetningene for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Varelager

Varer vurderes til det laveste av anskaffelseskost (etter FIFO-prinsippet) og virkelig verdi. Gjenanskaffelseskost benyttes som tilnærming til virkelig verdi.

Fordringer

Kundefordringer føres i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuell vurdering av fordringene og en tilleggsavsetning som skal dekke øvrige påregnelige tap.

Vesentlige økonomiske problemer hos kunden, sannsynligheten for at kunden vil gå konkurs eller gjennomgå økonomisk restrukturering og utsettelse og mangler ved betalinger anses som indikatorer på at kundefordringer må nedskrives. Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi. Virkelig verdi er nåverdien av forventede framtidige innbetalinger. Det foretas likevel ikke neddiskontering når effekten av neddiskontering er uvesentlig for regnskapet. Avsetning til tap vurderes på samme måte som for kundefordringer.

Valuta

Pengeposter i valuta vurderes etter kurs på balansedagen. Transaksjoner ført over resultatet bokføres til kurs på transaksjonsdagen. Eventuelle kursgevinster og kursstap føres som finansinntekt og finanskostnad.

Pensjoner

Selskapet har ulike pensjonsordninger. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskap. Selskapet har både ytelsesplaner og innskuddsplaner.

Ytelsesplaner

En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjoneringstidspunktet. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer, som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene (innbetalte beløp til forsikringsselskap), justert for ikke resultatførte estimatavvik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode.

Planendringer amortiseres over forventet gjenværende opptjeningstid. Det samme gjelder estimatavvik som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene, i den grad de overstiger 10% av den største av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene (korridor).

Innskuddsplaner

Ved innskuddsplaner betaler selskapet innskudd til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad.

Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere fremtidige innbetalinger.

Forskning og utvikling

Forskning og utvikling balanseføres ikke, men kostnadsføres direkte.

Skatter

LHL er fritatt for inntekts og formueskatt etter skatteloven §2-32,1. ledd. Det samme gjelder for enkelte datterselskap. Det utarbeides likning for de av selskapene som har full skatteplikt eller innslag av skattepliktige aktiviteter.

Skattekostnaden i konsernregnskapet gjelder skatten av skattepliktige aktiviteter i LHL, LHL Helseassistanse Holding AS, Nimi AS, LHL GardermoenDrift AS, LHL Eiendom AS, LHL Omsorg AS, Sandvika Nevrosenter AS og Forusakutten AS. Skattekostnaden omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt.

Utsatt skatt er beregnet til 22% på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt eventuelt ligningsmessig underskudd til framføring ved utgangen av regnskapsåret.

Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd till framføring, er begrunnet med antatt fremtidig inntjening. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres er oppført netto i balansen.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige likvide plasseringer, som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med gjenværende løpetid mindre enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Note 3 - Endring i koncernsammensetning
2019

LHL ervervet i 2019 de resterende 50 % av aksjene i LHL-sykehuset Vestfold.

LHL solgte virksomhetene Skibotn rehabiliteringssenter og Røros rehabiliteringssenter, Skibotnsenteret Eiendom AS og eiendommen i Glittrelinikken Eiendom AS ble solgt i 2019. Vertikal Helseassistanse AS og Nordisk Hälsoassistans AB som har vært organisert gjennom Helseassistanse Holdig AS ble solgt i 2019.

Tilgang	Eierandel	Ankaffelseskost	Tidspkt. for kontroll	Vederlag	
				2019	2018
LHL-sykehuset Vestfold AS	Økt fra 50% til 100% i 2019	5 057 166	2019/2017	0	5 057 166
Sum tilgang				0	5 057 166
				Salgstids-	
				punkt	
Avgang					
Skibotnsenteret Eiendom AS	100 %	10 030 000	01.03.2019	-27 000 000	0
Vertikal Helseassistanse AS	100 %	402 676 407	01.12.2019	-327 938 089	0
Nordisk Hälsoassistans AB	100 %	438 413	01.12.2019	0	0
Glittrelinikken Eiendom AS	100 %	5 107 262	02.01.2019	-50 000 000	0
Sum avgang				-404 938 089	0

Note 4 - Inntekter

LHL mor

Lotteriet føres integrert i LHLs ordinære regnskap hvor inntektene presenteres som salgsinntekter og kostnadene klassifiseres som driftskostnader (bruttometode). Inntektene fra lotteriet resultatføres i tråd med salgsstatistikk.

Virksomhetsområde	2019	2018	Geografiske virksomhets-	
			områder	
			2019	2018
Bygg/eiendom	9 299 472	1 844 075	Øst-Norge	718 997 282
Rehabilitering/sykehusdrift	613 889 529	658 800 663	Nord-Norge	37 143 767
Tilskudd	36 163 877	39 030 161	Vest-Norge	43 102 511
Spill og Lotteri	67 207 275	69 020 350	Midt-Norge	70 850 955
Aksjoner	34 060 410	36 897 104		
Testamentariske gaver	28 163 901	20 657 531		
Medlemskontigenter	9 791 294	9 671 006		
Annet	82 024 691	34 173 625		
Totale inntekter	880 600 449	870 094 515	Totale inntekter	880 600 449
				870 094 515

LHL konsern

Virksomhetsområde	2019	2018	Geografiske virksomhets-	
			områder	
			2019	2018
Bygg/eiendom	26 998 692	2 982 965	Nord-Norge	37 143 767
Rehabilitering/sykehusdrift	748 063 448	789 171 379	Øst-Norge	937 348 468
Helseforsikringformidling	116 042 707	124 346 606	Vest-Norge	93 331 184
Tilskudd	36 163 877	39 030 161	Midt-Norge	70 850 955
Spill og Lotteri	67 207 275	69 020 350		
Aksjoner	34 060 410	36 897 104		
Testamentariske gaver	28 163 901	20 657 531		
Medlemskontigenter	9 791 294	9 671 006		
Annet	124 876 618	46 897 272		
Totale inntekter	1 191 368 222	1 138 674 374	Totale inntekter	1 191 368 222
				1 138 674 374

Note 5 - Tilskudd
LHL mor

Tilskudd fra:	2019	2018
Tilskudd fra BUF Dir. Medlemstilskudd	11 786 977	10 249 545
Tilskudd fra Studieforbundet Funkis	1 254 560	2 564 718
Helse og omsorgsdepartementet	757 163	2 121 257
Stiftelsen Dam administrasjonstilskudd	1 288 637	1 670 053
Stiftelsen Dam prosjektermidler	1 923 821	2 991 163
Helsedirektoratet	250 000	350 000
Bergesenstiftelsen og LHL Fondet	582 087	-
Helse Midt-Norge	-	-
Merverdiavgiftskompensasjon	8 131 099	8 404 597
Gjensidigestiftelsen	6 820 309	6 623 029
<i>Tilskudd til fylkeslag:</i>		
Akershus Fylkeskommune	80 000	80 000
Finnmark Fylkeskommune	30 000	30 000
Hedemark Fylkeskommune	114 200	107 900
Helse Midt-Norge	470 000	485 200
Helse Nord	60 000	60 000
Helse Sør-Øst	545 000	510 000
Helse-Vest	85 000	85 000
Møre og Romsdal Fylkeskommune	-	71 000
Trøndelag Fylkeskommune	70 966	99 880
Østfold fylkeskommune	35 950	35 584
Annet	1 878 107	2 491 233
Sum tilskudd	36 163 876	39 030 160

LHL Konsern

LHL mor (jfr oppstillingen ovenfor)	36 163 876	39 030 160
Sum tilskudd	36 163 876	39 030 160

LHL bistår i søknadsprosess mot Stiftelsen Dam og videreformidler tildelte midler til ulike prosjekter. Dette er prosjekter i regi av LHLS lokallag og andre aktører som driver prosjekter innenfor rehabilitering, forebygging og forskning. Slike midler balanseføres kun i LHL. Administrasjonstilskuddet LHL mottar i forbindelse med disse prosjektene inntektsføres.

Note 6 - Lønn og revisjonshonorar

Spesifikasjon	2019		2018	
	Mor	Konsern	Mor	Konsern
Lønnskostnader	328 733 099	517 864 700	419 179 878	590 796 523
Arbeidsgiveravgift	42 226 081	61 454 019	51 319 972	70 268 242
Finansskatt	0	2 778 471	0	2 774 227
Pensjonskostnader ytelsespensjon	18 690 653	19 736 234	22 113 407	22 962 504
Pensjonskostnader innskuddspensjon	16 929 767	23 399 937	20 892 092	30 640 845
Pensjon AFP over drift	1 917 831	1 917 831	8 824 591	8 824 591
Andre ytelser	7 350 195	11 685 373	9 165 610	13 902 559
Sum	415 847 626	638 836 565	531 495 550	740 169 491
I linjen lønnskostnader inngår kostnader til innleie av vikarer fra byrå for kr:				
	36 227 221	82 368 977	29 944 129	75 581 262
Antall årsverk	381	465	511	692
Ytelser til ledende personell				
Daglig leder / Generalsekretær	2 030 559		2 065 474	
Lønn	1 642 581		1 642 309	
Pensjonspremie	183 184		219 717	
Andre ytelser	204 794		203 448	
Sentralstyret	80 740		1 119 112	
Godtgjørelse til revisor				
Sum godtgjørelse	3 351 299	4 467 638	4 106 901	5 219 599
herav revisjon	948 374	1 966 019	926 250	1 894 247
herav skatt/avgift	25 291	88 386	715 550	807 963
herav attestasjoner/erklæringer	129 305	129 305	138 813	138 813
herav andre tjenester	265 781	265 781	0	0
herav transaksjonsstøtte	1 982 548	2 018 147	2 326 289	2 378 577

Virksomhetene i LHL-gruppen har ulik avgiftsmessig status og revisjonshonorarene ovenfor er vist i henhold til de respektive selskaperens kostnadsføring av honorarene uavhengig om det er inklusiv eller eksklusiv merverdiavgift.

Generalsekretær har en etterlønnsavtale på 6 måneder utover oppsigelsestiden

Note 7 - Pensjoner

LHL Mor

Selskapet har pensjonsordninger som omfatter 400 ansatte. Selskapet gikk i 2017 over til innskuddspensjon for alle yrkesgrupper bortsett fra for sykepleiere. Ved innskuddsplaner, som omfatter 270 ansatte, betaler selskapet innskudd til forsikringsselskapet. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse for denne ordningen. Den ytelsesbaserte ordningen i KLP for sykepleiere, som omfatter 130 ansatte, gir rett til definerte fremtidige ytelser som i hovedsak bestemmes av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden.

Tjenestepensjon i KLP

Nedenfor vises de aktuariemessige beregningene som er gjennomført. Beregningene er i tråd med NRS (Norsk regnskapsstandard) for pensjoner. Estimatavvik og planendringer amortiseres over forventet gjenværende opptjeningsstid i den grad det pensjonsmidlene overstiger 10% av det største av personsforpliktelsene og pensjonsmidlene.

LHL Mor

Sammensetning av pensjonskostnad KLP

	2019	2019	2018
	Netto forpliktelse	Netto midler	Netto forpliktelse
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	17 822 512	404 433	23 983 575
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	29 446 113	896 513	28 842 005
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-41 506 893	-1 522 310	-40 973 867
Administrasjonskostnad	2 283 817	142 724	2 598 276
Arbeidsgiveravgift	1 103 304	28 349	1 857 719
Resultatført estimatavvik	8 186 204	0	10 196 691
Resultatført planendring	3 156 892	0	0
Sum aktuarberget pensjonskostnad	20 491 949	-50 291	26 504 399
Pensjonsinnbetaling 2%	1 658 393	92 612	4 390 992
Sum pensjonskostnad regnskap	18 833 556	-142 903	22 113 407
Sammensetning av pensjonsforpliktelse			
Brutto påløpt pensjonsforpliktele	1 119 408 139	28 885 211	1 239 816 084
Pensjonsmidler	-1 030 560 979	-28 890 877	-1 044 673 407
Arbeidsgiveravgift	12 527 451	-54 588	25 903 989
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-84 891 387	-2 280 687	-179 180 122
Ikke resultatført planendring	0	0	0
Annet	0	0	0
Netto pensjonsforpliktelse	16 483 224	-2 340 941	41 866 544
AFP pensjonsforpliktelse over drift	10 742 422	0	10 617 943
Sum pensjonsforpliktelser	27 225 646	-2 340 941	52 484 487

Økonomiske forutsetninger:

Diskonteringsrente	2,30 %	2,60 %
Forventet G-regulering	2,00 %	2,50 %
Forventet pensjonsøkning	1,24 %	1,73 %
Forventet avkastning på fondsmidler	3,80 %	4,30 %
Forventet lønnsvekst	2,25 %	2,75 %

Note 7 - Pensjoner

LHL konsern

Selskap	Pensjonsordning
LHL	Innskuddspensjon og tjenestepensjon
Nimi AS	Innskuddspensjon og tjenestepensjon
Vertikal Helseassistanse AS	Innskuddspensjon
LHL-sykehuset Vestfold AS	Innskuddspensjon
Sandvika Nevrosenter AS	Innskuddspensjon og tjenestepensjon
Forusakutten Kolibri AS	Innskuddspensjon

I de selskap som har pensjonsordning omfatter ordningene alle ansatte

Konsernet har pensjonsordninger som omfatter 573 ansatte. Konsernet har innskuddspensjon for alle yrkesgrupper bortsett fra sykepleiere. Ved innskuddsplaner, som omfatter 433 ansatte, betaler selskapet innskudd til forsikringsselskapet.

Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse for denne ordningen. Den ytelsesbaserte ordningen i KLP for sykepleierene, som omfatter 140 ansatte, gir rett til definerte fremtidige ytelser som hovedsak bestemmes av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden

Tjenestepensjon i KLP

Nedenfor vises de aktuarmessige beregningene som er gjennomført. Beregningene er i tråd med NRS (Norsk regnskapsstandard) for pensjoner. Estimatavvik og planendringer amortiseres over forventet gjenværende opptjeningsår i den grad det pensjonsmidlene overstiger 10% av det største av personsforpliktelsene og pensjonsmidlene.

LHL Konsern

Sammensetning av pensjonskostnad KLP

	2019		2018	
	Netto forpliktelse	Netto midler	Netto forpliktelse	Netto midler
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	18 637 490	404 433	24 844 113	0
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	29 541 035	1 441 011	28 916 843	691 604
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-41 806 689	-2 407 080	-41 077 607	-1 025 995
Administrasjonskostnad	2 376 368	202 679	2 636 169	70 011
Arbeidsgiveravgift	1 216 168	-11 176	1 952 933	-37 277
Resultatført estimatavvik	8 186 204	0	10 196 691	186 011
Resultatført planendring	3 706 796	0	0	0
Sum aktuarbergnnet pensjonskostnad	21 857 372	-370 133	27 469 142	-115 646
Pensjonsinnbetaling 2%	1 751 005	0	4 390 992	0
Sum pensjonskostnad regnskap	20 106 367	-370 133	23 078 150	-115 646
Sum netto pensjonskostnad regnskap	19 736 234		22 962 504	

Sammensetning av pensjonsforpliktelse

Brutto påløpt pensjonsforpliktele	1 129 391 856	49 809 411	1 242 719 867	29 313 398
Pensjonsmidler	-1 038 961 688	-51 039 608	-1 047 181 051	-25 242 429
Arbeidsgiveravgift	12 750 656	-227 247	25 959 837	574 007
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-86 180 209	-2 332 423	-179 377 971	-4 437 007
Ikke resultatført planendring	0	0	0	-488 097
Annet	0	0	0	0
Netto pensjonsforpliktelse/ midler(-)	17 000 615	-3 789 867	42 120 682	-280 128
Midler innskuddspensjon		0		-89 354
AFP pensjonsforpliktelse over drift	11 323 572	0	11 480 318	0
Sum pensjonsforpliktelse/ midler(-)	28 324 187	-3 789 867	53 601 000	-369 482

Økonomiske forutsetninger:

Diskonteringsrente	2,30 %	2,60 %
Forventet G-regulering	2,00 %	2,50 %
Forventet pensjonsøkning	1,24 %	1,73 %
Forventet avkastning på fondsmidler	3,80 %	4,30 %
Forventet lønnsvekst	2,25 %	2,75 %

Note 8 - Transaksjoner med nærstående
LHL mor

<u>Salg av varer og tjenester</u>	2019	2018
LHL Gardermoen drift AS	2 591 968	3 714 080
LHL Eiendom AS	793 660	697 780
LHL sykehuset Vestfold AS	467 793	0
Nimi AS	2 742 790	4 112 304
Vertikal Helse AS	3 512 367	3 348 730
Sum salg av varer og tjenester	10 108 578	11 872 894

<u>Kjøp av varer og tjenester</u>	2019	2018
LHL Gardermoen drift AS	68 824 088	50 264 735
LHL Eiendom AS	19 097 823	89 919 311
Nimi AS	1 687 674	0
Glittre Eiendom AS	0	4 875 159
Skibotn Eiendom AS	954 304	2 776 476
Sum kjøp av varer og tjenester	90 563 889	147 835 681

<u>Finansinntekter</u>	2019	2018
Glittre Eiendom AS	1 194 000	4 776 000
Skibotn Eiendom AS	91 500	366 000
Nimi AS	448 157	448 156
LHL Eiendom AS	750 653	0
LHL Gardermoen Drift AS	614 402	0
Helseassistanse Holding AS	20 070 000	20 123 332
Sum finansinntekter	23 168 712	25 713 488

Konsernkontoordningen har gitt LHL renteinntekter på kr 3 197 744 og rentekostnader på kr 365 251

Transaksjoner med nærstående parter skjer til markedsmessige vilkår. Det er inngått avtale på langsiktig konsernmellomværende. Lånene renteberegnes og er avdragsfrie

Fordring på selskap i samme konsern

I posten kundefordringer og andre kortsiktige fordringer inngår følgende mellomværende med selskap i samme konsern:

<u>Kortsiktige fordringer</u>	2019	2018
Selskap		
Konsernkontoordningen	36 347 655	0
Nimi AS	310 710	2 054 382
Glittre Klinikken Eiendom AS	1 194 000	398 000
Helseassistanse Holding AS	0	64 138 979
LHL Eiendom AS	6 994 441	2 849 601
Skibotn Rehabilitering Eiendom AS	0	30 500
Sum fordringer datterselskap	44 846 806	69 471 462

Langsiktige fordringer

<u>Selskap</u>	2019	2018
LHL Gardermoen drift AS	0	22 857 879
LHL Eiendom AS	0	50 100 000
Nimi AS	0	11 000 000
Skibotn Rehabilitering Eiendom AS	0	6 100 000
Helseassistanse Holding AS	0	400 000 000
Sum fordringer datterselskap	0	490 057 879

Gjeld til selskap i samme konsern

I posten leverandørgjeld og kortsiktig gjeld inngår følgende mellomværende med selskap i samme konsern:

<u>Kortsiktige poster</u>	2019	2018
Selskap		
Konsernkonto ordning	0	6 795 113
LHL Gardermoen drift AS	3 478 415	6 292 742
LHL Eiendom AS	146 504	249 511
LHL-sykehuset Vestfold AS	19 821	0
Glittre klinikken Eiendom AS	2 500 000	0
Nimi AS	126 856	1 202 599
Total gjeld til konsernselskap	6 271 596	14 539 965

Note 9 - Skatt
LHL-mor

LHL er i utgangspunktet en skattefri virksomhet som ved overtakelse av driften av datterselskapet LHL-klinikkene fra 01.01.2016 fikk enkelte skattepliktige aktiviteter. Det er gjort en gjennomgang av aktivitetene i selskapet der det er vurdert hvilke aktiviteter det foreligger skatteplikt for.

Beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel og endring i utsatt skatt/utsatt skattefordel

	2019	2018	Endring
Midlertidige forskjeller som inngår i grunnlaget for utsatt skatt/skattefordel			
Anleggsmidler	-283 969	-5 435 059	-5 151 090
Kundefordringer	-332 218	0	332 218
Pensjoner	-3 991 958	-5 447 963	-1 456 005
Leieavtaler	-2 033 936	-3 373 656	-1 339 720
Sum midlertidige forskjeller	-6 642 081	-14 256 678	7 614 597
Underskudd til frømføring	-211 854 306	-125 570 356	-86 283 950
Grunnlag for utsatt skatt/skattefordel i balansen	-218 496 387	-139 827 034	-78 669 353
utsatt (-)skattefordel/utsatt skatt	-48 069 205	-30 761 947	-17 307 258
Ikke bokført utsatt skattefordel	48 069 205	30 761 948	
Utsatt skatt/(-)skattefordel i regnskapet	0	0	0

Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt

Resultat før skattekostnad	-186 331 771	-206 776 394
Permanente forskjeller	107 662 418	120 984 986
Endring i midlertidige forskjeller	7 614 597	9 401 062
Årets skattegrunnlag	-71 054 756	-76 390 346
Formueskatt	18 988	47 549
Endring utsatt skatt	0	12 428 194
Sum skattekostnad	18 988	12 475 743

Avstemming av årets skattekostnad

Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	-186 331 771	-206 776 394
Beregnet skatt 22%	-40 992 990	-47 558 571
Skattekostnad i resultatregnskapet	18 988	12 475 743
Differanse	-41 011 977	-60 034 313

Differansen består av følgende:

22% av permanente forskjeller	-23 685 731	-27 826 547
Formueskatt	-18 988	-47 549
Ikke bokført utsatt skattefordel	-17 307 258	-30 761 947
Endring skattesats	0	-1 398 270
Sum forklart differanse	-41 011 977	-60 034 313

Betalbar skatt i balansen

Betalbar skatt i skattekostnaden	26 485	47 549
For mye for/lite(-)avsatt formuesskatt foregående år	-7 497	320
Betalbar skatt i balansen	18 988	47 229

Note 9 - Skatt
LHL-konsern

LHL er en skattefri virksomhet med enkelte skattepliktige aktiviteter

Det gjort en gjennomgang av aktivitetene i selskapene der det er vurdert hvilke aktiviteter det foreligger skatteplikt for.

Datterselskapene Helseassistanse Holding AS, Nimi AS, LHL-sykehuset Vestfold AS, LHL Omsorg AS,

Sandvika Nevrosenter, Forusklinikken AS, LHL Gardermoen drift AS, LHL Eiendom AS

er skattepliktige virksomheter som påvirker konsernets skattenote

Beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel og endring i utsatt skatt/utsatt skattefordel

	Endring	2019	2018
Midlertidige forskjeller som inngår i grunnlaget for utsatt skatt/skattefordel			
Anleggsmidler	3 928 919	8 186 628	4 257 709
Immaterielle eiendeler	-149 278 514	2 087 713	151 366 227
Fordringer	3 141 903	-1 014 301	-4 156 204
Pensjoner	2 951 485	-3 641 572	-6 593 057
Leieavtaler	-4 195 259	-18 284 099	-14 088 840
Andre midlertidige forskjeller	581 648	-805 449	-1 387 097
Begrensning av rentefradrag mellom nærstående	-20 936 144	-71 301 865	-50 365 721
Sum midlertidige forskjeller	-163 805 962	-84 772 945	79 033 017
Forskjeller som ikke inngår i utsatt skattefordel		33 836 943	
Underskudd til fremføring		-329 450 914	-226 202 442
Grunnlag for utsatt skatt/skattefordel i balansen		-380 386 916	-147 169 425
Utsatt skattefordel(-)/utsatt skatt		-83 685 121	-32 377 274
Ikke oppført utsatt skattefordel		77 311 529	57 697 337
Utsatt skatt/skattefordel i regnskapet		-6 373 592	25 320 063
Består av:			
Utsatt skatt		459 297	33 334 381
Utsatt skattefordel		-6 832 889	-8 014 317
Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt			
Resultat før skattekostnad		-27 739 264	-313 273 461
Permanente forskjeller		72 148 399	150 861 273
Endring i midlertidige forskjeller	-163 805 962		47 671 992
Anvendelse av fremførbart underskudd		0	-234 057
Justering begrensning rentefradrag mellom nærstående		20 936 144	17 062 887
Skattepliktig inntekt		-98 460 683	-97 911 366
Består av:			
- fremførbart underskudd		-103 248 472	-109 786 663
- grunnlag for betalbar skatt i balansen		4 787 789	11 875 297
Fordeling av skattekostnaden			
Betalbar skatt		1 053 314	2 731 318
Endring i utsatt skatt/skattefordel		-169 889	-24 368 963
Andel utsatt skattefordel ikke balanseført		0	30 764 332
Sum skattekostnad		883 425	9 126 688
Avstemming av årets skattekostnad			
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad		-27 739 264	-313 273 461
Beregnet skatt 22%		-6 102 638	-72 561 853
Skattekostnad i resultatregnskapet		883 425	-9 126 688
Differanse		-6 986 063	-81 688 541
Differansen består av følgende:			
22% av permanente forskjeller		-15 872 648	-34 698 093
22% av midlertidige forskjeller tidligere ikke balanseført		-36 037 312	-156 296
Anvendelse av fremførbart underskudd		-207 357	41 365
Endring skattesats		0	1 471 694
Ikke balanseført utsatt skattefordel		45 157 738	-30 764 332
Kostnadsføring av tidligere balanseført utsatt skattefordel		0	-17 535 331
For lite avsatt skatt fjoråret		-7 497	0
Formueskatt		-18 988	-47 549
Sum forklart differanse		-6 986 063	-81 688 541
Betalbar skatt i balansen			
Betalbar skatt i skattekostnaden		1 053 314	2 731 320
For lite avsatt skatt tidligere år		-7 497	322
Betalbar skatt i balansen		1 045 817	2 731 642

Note - 10 Anlegg
LHL mor

	Driftsløsere	IKT/ Med.tek.utstyr	Anlegg under utførelse	Bygning/ Tomter	Aktiverte husleiekontrakter	Leasing driftsmidler	Sum
Anskaffelseskost 1 1	72 030 474	242 772 424	3 131 369	5 399 863	1 301 456 455	82 515 345	1 687 305 930
Tilgang ved virksomhetsoverdragelse	0	3 202 014	0	0	0	0	3 202 014
Tilgang	520 817	3 544 252	109 242	0	0	429 080	4 603 191
Avgang	-11 633 004	-10 320 850	-98 043	0	0	0	-31 051 897
Anskaffelseskost 31.12	60 918 087	230 197 840	3 142 568	5 399 863	1 301 456 455	62 944 425	1 664 059 237
Akkumulerte avskrivninger 1.1	28 495 918	127 265 181	0	0	68 062 347	13 729 288	235 552 712
Akkumulert avskrivning ved virksomhetsoverdragelse	0	1 246 757	0	0	0	0	1 246 757
Akkumulert avskrivning avgang	-8 745 314	-18 052 479	0	0	0	0	-24 797 793
Årets avskrivninger	11 322 101	23 636 153	0	0	54 055 507	10 877 107	99 890 868
Akkumulerte avskrivninger 31.12	33 072 703	134 095 612	0	0	120 117 854	24 606 375	311 892 544
Akkumulerte nedskrivninger 1.1	0	0	0	0	0	0	0
Akkumulert nedskrivning avgang	0	0	0	0	0	0	0
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Akkumulerte nedskrivninger 31.12	0	0	0	0	0	0	0
Bokført verdi 1 1	43 534 558	115 507 243	3 131 369	5 399 863	1 235 394 108	48 786 077	1 451 753 218
Bokført verdi 31.12	27 845 385	96 102 228	3 142 568	5 399 864	1 181 338 601	38 338 050	1 352 166 695
Årets resultatførte avskrivninger/nedskrivninger	11 322 101	23 636 153	0	0	54 055 507	10 877 107	99 890 868
Avskrivningssats	20 - 30%	20 - 30%	0 %	0 %	4-10%	10 - 30%	20 - 30%

Note - 10 Anlegg
LHL konsern

	Driftsløsøre	Aktiverte husleie-kontrakter	Anlegg under utførelse	Tomter	Sum
Anskaffelseskost 1.1	458 812 742	1 789 547 048	3 131 369	22 299 863	2 273 791 022
Tilgang LHL sykehuset Vestfold	12 516 003	0	0	0	12 516 003
Tilgang virksomhetsoverdragelse Førstehjelp	3 202 014	0	0	0	3 202 014
Tilgang	8 360 652	0	109 242	0	8 469 894
Avgang	-57 916 162	-118 350 509	-98 043	-16 900 000	-193 264 714
Anskaffelseskost 31.12	424 975 249	1 671 196 539	3 142 568	5 399 863	2 104 714 219
Akkumulerte avskrivninger 1.1	222 341 066	136 093 797	0	0	358 434 863
Akk avskr tilgang LHL sykehuset Vestfold	1 669 694	0	0	0	1 669 694
Akk avskr. tilgang virksomhetsoverdr. Førstehjelp	1 246 757	0	0	0	1 246 757
Akkumulert avskrivning avgang	-47 967 088	-57 697 113	0	0	-105 664 201
Årets avskrivninger	53 566 307	70 067 911	0	0	123 634 218
Akkumulerte avskrivninger 31.12	230 856 736	148 464 595	0	0	379 321 330
Akkumulerte nedskrivninger 1.1	5 680 022	9 936 428	0	0	15 616 450
Akkumulerte nedskrivning avgang	0	-9 936 428	0	0	-9 936 428
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0
Akkumulerte nedskrivninger 31.12	5 680 022	0	0	0	5 680 022
Bokført verdi 1.1	230 791 654	1 643 516 823	3 131 369	22 299 863	1 899 739 709
Bokført verdi 31.12	188 438 492	1 522 731 944	3 142 568	5 399 863	1 719 712 867
Årets resultatførte avskrivninger/nedskrivninger	53 566 307	70 067 911	0	0	123 634 218
Avskrivningssats	10-30%	4-10%	0 %	0 %	

Note - 10 Anlegg - immaterielle eiendeler
LHL konsern

	Goodwill	Merkevare	Kundelister	Leverandør avtaler	Andre	Sum
Anskaffelseskost 1.1	303 485 719	75 440 594	129 984 979	21 002 317	39 698 491	569 612 103
Tilgang	0	0	0	0	702 896	702 896
Avgang	-223 260 971	-69 991 910	-129 984 979	-21 002 317	-7 962 422	-452 202 599
Anskaffelseskost 31.12	80 224 748	5 448 684	0	0	32 438 965	118 112 397
Akkumulerte avskrivninger 1.1	68 493 433	19 458 708	34 662 661	18 668 259	34 406 031	175 689 093
Akkumulert avskrivning avgang	-80 001 848	-25 080 435	-46 577 951	-21 002 316	-7 650 722	-180 313 272
Årets avskrivninger	28 488 063	6 710 661	11 915 290	2 334 057	1 927 211	51 375 282
Akkumulerte avskrivninger 31.12	16 979 649	1 088 935	0	0	28 682 520	46 751 103
Akkumulerte nedskrivninger 1.1	0	2 272 034	0	0	0	2 272 034
Akkumulerte nedskrivning avgang	0	0	0	0	0	0
Årets nedskrivninger	4 000 000	0	0	0	0	4 000 000
Akkumulerte nedskrivninger 31.12	4 000 000	2 272 034	0	0	0	6 272 034
Bokført verdi 1.1	234 992 286	53 709 851	95 322 318	2 334 058	5 292 460	391 650 973
Bokført verdi 31.12	59 245 099	2 087 713	0	0	3 756 445	65 089 257
Årets resultatførte avskrivninger/nedskrivninger	32 488 063	6 710 661	11 915 290	2 334 057	1 927 211	55 375 283
Avskrivningssats	10 %	10 %	10 %	33 %	20 - 33%	

Goodwill

Balanseført verdi i konsernet kr 59 245 099 knytter seg til merverdi i forbindelse med LHLS kjøp av 100 % av Nimi og KAL klinikken i 2017 og 100 % av Sandvika Nevrosenter AS og 51 % av Forusakutten AS i 2018.

Goodwill avskrives over 10 år. Goodwill vurderes årig og nedskrives dersom det er grunnlag for det.

Note 11 - Aksjer
LHL mor

LHL har i 2019 solgt datterselskapene Skibotsenteret eiendom AS, Vertikal Helseassistanse AS og Nordisk Hälsoassistans AB som var organisert gjennom Helseassistanse Holding AS

	Forretnings- kontor	Eier / stemmeandel	Anskaffelses- kost	Bokført verdi 2019	Bokført verdi 2018
Aksjer i datterselskap:					
Helseassistanse Holding AS	Oslo	100 %	30 000	30 000	30 000
Nimi AS	Oslo	100 %	21 956 664	8 956 663	21 956 663
Sandvika Nevrosenter AS	Sandvika	100 %	22 262 416	22 262 416	22 262 416
Foruskutten AS	Sandnes	51 %	22 695 671	22 695 671	22 695 671
LHL Omsorg AS	Oslo	100 %	30 000	30 000	30 000
Gardermoen Eiendom AS	Jessheim	100 %	30 000	30 000	30 000
Gardermoen Drift	Jessheim	100 %	30 000	30 000	30 000
LHL-sykehuset Vestfold AS	Horten	50 %	5 057 166	2 557 166	5 057 166
Glittrelinikken Eiendom AS	Oslo	100 %	5 107 262	0	5 107 262
Skibotsenteret eiendom AS	Oslo	0 %		0	10 030 000
Sum aksjer i datterselskap				56 591 917	87 229 179
Andre aksjer og andeler:					
Egenkapitalinnskudd KLP	Oslo		26 728 957	26 728 957	27 208 672
Brisk kompetansesenter AS	Alesund	19,00 %	89 000	89 000	89 000
De 10 humanitære AS	Oslo	10,00 %	15 000	15 000	15 000
Andelsbidrag Ajastealli Borettslag	Oslo		122 400	122 400	122 400
Sum langsiktige investeringer i aksjer				26 955 357	27 435 072

Aksjer:

AS Fauske Lysverk			174 844	89 700	89 700
Andel Røros mat	Røros			0	500
Samlet verdi langsiktige aksjer				27 045 057	27 525 272

Aksjepostene er bokført til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi

Følgende selskap inngår i LHL-konsernet og er bokført i Helseassistanse Holding eller datterselskap (til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi)

Selskap	Forretnings- kontor	Eier / stemmeandel	Anskaffelses- kost	Bokført verdi 2019	Bokført verdi 2018
Datterselskap i Helseassistanse Holding AS					
Vertikal Helseassistanse AS	Oslo	0 %	0	0	402 676 407
Datterselskap i Vertikal Helseassistanse AS					
Nordisk Hälsoassistans AB	Stocholm	0 %	0	0	438 413

LHL Konsern

Aksjepostene er bokført til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi

Selskap	Forretnings- kontor	Eier / stemmeandel	Anskaffelses- kost	Bokført verdi 2019	Bokført verdi 2018
Andre aksjer og andeler:					
Egenkapitalinnskudd KLP	Oslo		26 802 778	26 802 778	27 250 884
Brisk kompetansesenter AS	Alesund	19 %	89 000	89 000	89 000
De 10 humanitære AS	Oslo	10 %	15 000	15 000	15 000
Andelsbidrag Ajastealli Borettslag	Oslo		122 400	122 400	122 400
Sum langsiktige investeringer i aksjer				27 029 178	27 477 284
Aksjer:					
AS Fauske Lysverk			174 844	89 700	89 700
Andre aksjer				0	500
Samlet verdi aksjer og verdipapirer				89 700	90 200
Samlet verdi langsiktige aksjer			0	27 118 878	27 567 484

Selskap som inngår i LHL Konsern:

Selskap	Forretnings- kontor	Eier / stemmeandel	Anskaffelses- kost	Bokført verdi 2019	Bokført verdi 2018
Aksjer i datterselskap:					
Helseassistanse Holding AS	Oslo	100 %	30 000	30 000	30 000
Sum aksjer i datter				30 000	30 000
Datterselskap i Helseassistanse Holding AS					
Selskap					
Datterselskap i Helseassistanse Holding AS					
Vertikal Helseassistanse AS	Oslo	0 %	0	0	402 676 407
Sum datterselskaper				0	402 676 407
Datterselskap i Vertikal Helseassistanse AS					
Selskap					
Vertikal Helseassistanse AS					
Nordisk Hälsoassistans AB	Stocholm	0 %	0	0	438 413
Sum datterselskaper				0	438 413

Note 12 - Varebeholdning
LHL mor

	2019	2018
Varelager	5 746 500	6 415 301
Ukurans	0	0
Netto varebeholdning	5 746 500	6 415 301

LHL konsern

	2019	2018
Varelager	7 189 554	10 905 586
Ukurans	0	0
Netto varebeholdning	7 189 554	10 905 586

Note 13 - Fordringer
LHL mor

	2019	2018
Kundefordringer	56 083 889	121 675 509
Avsetning til tap	-4 888 460	-3 175 739
Sum kundefordringer	51 195 429	118 499 770

Andre fordringer	103 188 487	61 717 368
Avsetning til tap	0	0
Sum andre kortsiktige fordringer	103 188 487	61 717 368

LHL gruppen

	2019	2018
Kundefordringer	68 812 881	99 239 300
Avsetning til tap	-5 934 063	-4 106 855
Sum kundefordringer	62 878 818	95 132 445

Andre fordringer	69 319 551	89 260 796
Avsetning til tap	0	0
Sum andre kortsiktige fordringer	69 319 551	89 260 796

Note 14 - Bank
Bundne bankinnskudd:

	2019	2018
Selskap	Skattetrekk	Skattetrekk
LHL	13 013 550	17 722 259
Vertikal Helse AS	0	3 479 232
LHL Gardermoen Drift AS	852 447	1 055 287
LHL Eiendom AS	93 489	155 842
Sandvika Nevrosenter AS	888 517	711 498
Forusakutten AS	686 220	669 805
LHL-sykehuset Vestfold AS	101 849	0
Nimi AS	1 238 110	1 094 845
Sum skattetrekk	16 874 182	24 888 768

Øvrige bundne midler:

Type midler	2019	2018
LHL, Klientkonto Testamentariske gaver	23 580 318	16 932 958
Vertikal Helse AS Innestående på klientk	0	11 181 710
Sum øvrige bundne midler	23 580 318	28 114 668

Note 15 - Egenkapital
LHL Mor

	Driftssikkerhets- kapital	Fonds avsetninger	Øvrig egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01 01	14 000 000	7 278 782	386 877 142	408 155 924
Avkastning R.O Pettersens fond	0	33 544	0	33 544
Årets resultat	0	0	-186 358 256	-186 358 256
Egenkapital 31.12	14 000 000	7 312 326	200 518 886	221 831 212

Fondsavsetning:

Det er gjennom årsoppgjørdisponering for 2010 foretatt en fondsavsetning på MNOK 5 som gjelder øremerking av egenkapitalen, herunder etablering av fond for Hjerterlig Hilsen kampanjen
Resten av fondsavsetninger kr 2 312 325 gjelder R.O Pettersens fond

LHL Konsern

	Driftssikkerhets- kapital	Fonds-avsetninger	Øvrig egenkapital	Minoritets- interesser	Sum annen egenkapital
Egenkapital 1.1	14 000 000	7 278 782	181 734 313	18 717 401	221 730 496
Avkastning R.O Pettersens fond	0	33 543	0	0	33 543
Årets resultat	0	0	-26 392 414	-2 230 276	-28 622 690
Egenkapital 31.12	14 000 000	7 312 325	155 341 899	16 487 125	193 141 349

Resultatdisponeringer i konsernselskapene:

Selskap	Resultat 2019	Resultat 2018
Glitre Klinikken Eiendom AS	-4 337 963	-3 538 302
Skibotn Rehabilitering Eiendom AS	126 047	-51 570
Forusakuten AS	-438 787	498 143
LHL	-186 358 256	-219 252 137
Sandvika Nevrosenter AS	1 939 163	1 148 494
LHL sykehuset vestfold AS	-2 623 337	0
LHL Gardermoen Eiendom	1 318 496	1 190 429
LHL Gardermoen Drift	-6 398 249	-26 428 668
Nimi AS	-8 813 965	-12 213 219
LHL Omsorg AS	-10 264	-10 825
LHL Helseassistanse Holding AS	-88 895 002	-10 139 929
Vertikal Helse og datter Nordisk Helseassistan	10 623 951	8 067 073
Sum	-283 868 166	-260 730 511
Elimineringer	255 245 478	-61 669 637
Konsernresultat	-28 622 688	-322 400 148

Note 16 - Gjeld
LHL Mor

Langsiktig gjeld

	2019	2019	2018	2018
	Leasing-	Lån	Leasing-	Lån
	forpliktelser		forpliktelser	
Lån SR-banken	0	0	0	224 842 800
Leasingforpliktelser	1 232 355 615	0	1 324 785 874	0
Sum langsiktig gjeld	1 232 355 615	0	1 324 785 874	224 842 800

	2019	2019	2018	2018
Første års avdrag klassifisert som	49 316 875	0	41 233 713	24 982 000
Forfaller i løpet av 2-5 år	197 894 838	0	204 763 272	199 842 800
Forfaller senere en 5 år	985 143 902	0	1 078 788 889	25 000 000
Sum langsiktig gjeld	1 232 355 615	0	1 324 785 874	249 824 800
Herav pantesikret gjeld	0	0	0	249 824 800

Kreditrammen pr 31.12.2019 var på kr 70 mill kr. Kreditten er ikke benyttet pr. 31.12.2019. Kreditrammen er fleksibel og kan benyttes helt eller delvis.

LHL Konsern

Langsiktig gjeld:

Låntaker	2019	2019	2018	2018
	Leasing-	Lån	Leasing-	Lån
	forpliktelser		forpliktelser	
Vertikal Helse AS	0	0	0	30 000 000
LHL	1 232 355 615	0	1 324 785 874	249 824 800
LHL Gardemoen Drift AS	355 194 969	0	364 255 374	0
Forusakutten AS	4 586 080	0	5 331 942	0
LHL-sykehuset Vestfold	6 387 287	0	0	0
Nimi AS	604 998	0	907 500	0
Total pantesikret gjeld	1 599 128 949	0	1 695 280 690	279 824 800
Første års avdrag klassifisert som		0	50 294 119	24 982 000
kortsiktig gjeld	60 749 623			
Forfaller i løpet av 2-5 år	243 500 144	0	244 730 457	199 842 800
Forfaller senere en 5 år	1 294 879 182	0	1 400 256 114	55 000 000
Total pantesikret gjeld	1 599 128 949	0	1 695 280 690	254 842 800

Garantiansvar

Kreditor	Garanti	Saldo
Lotteri og stiftelsestilsynet	Kontraktsgaranti	17 600 000
Lotteri og stiftelsestilsynet	Kontraktsgaranti	1 111 250
IF Skadeforsikring Holding	Kontraktsgaranti	6 000 000
GC Helsehuset AS	Kontraktsgaranti	4 200 000
Ullevål ans	Betalingsgaranti	911 969
Ullevål ans	Betalingsgaranti	2 734 052

Kausjonistansvar og sikkerhetstillegg

Sikkerhetsstiller	Pantsatt objekt/eiendom	Til sikkerhet for lån	Långiver
LHL	Aksjer Forusakutten, factoringavtale, driftstilbehør, varelager, eiendom	LHL	SR-banken
Nimi	Driftstilbehør, factoringavtale		

LHL-gruppen har avgitt sikkerhetstillegg for lån. Opprinnelig lån ble gitt men MNOK 250 og MNOK 70 i kassakreditramme. Lånet på MNOK 250 ble nedbetalt i 2019. Kassakreditramme er ytt av SR-banken, som sikkerhet er gitt pant i factoring, aksjer, driftstilbehør, varelager og fast eiendom både i LHL og Nimi.

Covenantskrav

LHL gruppen har følgende krav til covenants: Konsernets bokførte egenkapital skal til enhver tid utgjøre minimum 10% av konsernets total kapital eksklusive eventuelle aktiverte leieavtaler. Konsernets arbeidskapital skal til enhver tid være lik eller høyere enn 0,7

Note 17 Nedlagte lag, fylkeslag og interessegrupper

LHL mor

Lokallag:

Ved nedleggelse av lokallag overføres gjenstående midler til LHL sentralt. Dette bokføres som kortsiktig gjeld. Dersom laget ikke blir reetablert innen 4 år disponerer LHL midlene til bruk for LHLs målgruppe lokalt eller i fylket. Sentralstyret har vedtatt at dette gjennomføres ved at midlene stilles til disposisjon for de resterende lagene i aktuelt fylke. I fylker med fylkesutvalg som har egen økonomi overføres midlene til fylkesutvalget. I fylker der fylkesutvalget ikke har egen økonomi føres midlene inn i fylkets balanse som kortsiktig gjeld for LHL. Midlene disponeres deretter av lagene i fylket etter vedtak på en lagsamling.

	2019	2018
Gjeld til nedlagte lokallag	924 346	857 353

Fylkeslag:

I forbindelse med avvikling av fylkeslag og etablering av fylkesutvalg uten egen økonomi ble det overført midler til LHL sentralt. Midlene bokføres som kortsiktig gjeld for LHL og står til disposisjon for fylket gjennom vedtak på lagsamling.

	2019	2018
Gjeld til fylkeslag	3 635 248	5 361 917

Interessegrupper

Interessegrupper i LHL som har eget inntektsarbeid kan oppbevare oppsparte midler i LHLs balanse. Midlene føres som kortsiktig gjeld for LHL og står til disposisjon for interessegruppen.

- Alfa 1 Forening
- FHLT
- LHL Hjerneslag Ung

	2019	2018
Gjeld til interessegrupper	791 715	819 247

Note 18 Forskning og utvikling

LHL mottar gaver øremerket forskning, slike midler føres over balansen og overføres til fond:

Mottatte gaver overført:

	2019	2018
LHLs Lungefond	1 227 849	32 140
LHLs Hjertefond	1 465 783	58 400
Sum overført	2 693 632	90 540

Note 19 Leieavtaler

LHL mor

Selskapet har følgende leieforpliktelser, alle leiene indeksreguleres årlig i henhold til SSB konsumprisindeks

Leiebeløpene nedenfor tar utgangspunkt i opprinnelige beløp i husleieavtalene.

Leien for LHL-sykehuset Gardermoen, Helsehuset Gardermoen, Røros og Feiring er behandlet som finansiell leasing. Det vises til Note 16 for informasjon om leasingforpliktelsen og note 10 vedrørende balanseført verdi av leasing.

Leieforpliktelser	Årlig Leiebeløp	Leieperiode
LHL-sykehuset Gardermoen	66 155 262	01.02.18 - 31.01.43
Helsehuset Gardermoen	7 343 694	01.02.18 - 31.03.43
Storogården	10 256 505	01.07.19 - 30.06.37
Storgata 33 Oslo	4 415 908	15.05.11 - 14.05.21
Grønsen 3	294 500	01.04.18 - 31.03.21
Blåbyen Eiendom Feiring	779 040	13.04.11 - 31.12.26
Trondheim	802 704	01.01.15 - 30.04.20
Nærland	2 795 712	01.01.16 - 31.12.22
Bergen	3 080 000	01.01.16 - 31.12.36
Røros	3 208 331	15.09.16 - 15.09.28
Bødø	69 000	15.02.19 - 15.02.24
Fredrikstad	84 000	01.04.19 - 30.03.21
Feiring Eiendom	10 928 571	01.07.18 - 30.06.32
Sum eksterne husleier	110 213 227	
Leie driftsmidler	49 105 533	01.07.18 - 30.06.23
Sum eksterne leieforpliktelser	159 318 760	

LHL Konsern

Bygg	Leieperiode
Sum eksterne leieforplikteler LHL mor listet ovenfor	110 213 227
LHL-sykehuset Gardermoen, LHL Gardermoen Drift AS	36 441 930 01.02.18 - 31.01.43
Nimi AS	7 668 223 01.01.17 - 30.06.21
Sandvika Nevrosenter AS	926 363 01.11.17 - 31.10.22
Forusakulten AS	1 947 372 30.04.14 - 30.04.26
Sum eksterne husleier	157 197 115
Leie driftsmidler	
Leie forpliktelser driftsmidler mot listet ovenfor	49 105 533 01.07.18 - 30.06.23
Nimi AS	355 631 01.02.17 - 31.12.21
LHL sykehuset Vestfold AS	133 631 18.12.17 - 30.11.20
Forusakulten AS	989 241 01.01.18 - 31.12.22
Sum leie driftsmidler	50 584 036
Årlig leieforpliktelser konsern	207 781 151

Note 20 Felleskontrollerte selskaper

LHL Konsern

Investeringen i LHL-sykehuset Vestfold AS skjedde i september 2017 og ble eid 50% sammen med Vestfoldkirurgene fram til 2019

Investeringen ble vurdert etter egenkapitalmetoden

I 2019 overtok LHL vederlagsfritt de resterende 50% aksjer LHL-sykehuset Vestfold og ble et heleid datterselskap

Selskap	Eier/ stemmeandel	Total egenkapital 31.12.18	Totalt årsresultat 2018	2019 Investert beløp	2018 Investert beløp
LHL-sykehuset Vestfold AS	50 %	-279 294	-3 530 335	0	5 057 166
Resultatandel				0	-2 554 956
Totalt				0	2 502 210

Note 21 Aktivitetsregnskap

LHL er medlem i stiftelsen Innsamlingskontrollen i Norge. Stiftelsen retningslinjer krever at det i tillegg til ordinært regnskap etter regnskapsloven avlegges et aktivitetsregnskap. Hensikten med dette regnskapet er å vise hvordan innsamlede midler er anskaffet og hvordan pengene er anvendt til formålet. Noten omfatter kun den delen av aktiviteten til LHL som er innsamlingsbasert. Her inngår ikke aktiviteter som lotteri eller omsetning i butikk eller helsejenester. Prinsippet som er benyttet i fremstillingen er at det er fremstilt regnskaper for de enkelte innsamlingsaktivitetene med tilhørende kostnader. Administrasjonskostnader er i tillegg tildelt. Innsamlingsprosenten fremkommer ved at det er gjort fratrukk for direkte kostnader knyttet til aktiviteten, samt administrasjonskostnader knyttet til i hovedsak personell. Medlemskontingenter er vist brutto med den delen av medlemskontingenten som tilfaller LHLs lokallag vist som brukt til formålet. LHL har i 2019 ikke forbrukt alle midler som har vært tilgjengelig til formålet. Dette skyldes omorganiseringer og endringer gjennomført i LHL gjennom 2019. For 2020 vil situasjonen rundt covid-19 også medføre en noe lavere aktivitet. Det er et mål at LHL skal bruke mer midler på organisasjonsarbeid i årene fremover.

Hovedaktivitet	2019			2018		
	Beløp i hele 1 000	Andel brutto anskaffelse	Andel disponibelt til formålet	Beløp i hele 1 000	Andel brutto anskaffelse	Andel disponibelt til formålet
Medlemskontingent brutto til LHL	16 319	21 %		16 118	21 %	
Privatmarkedet	33 403	43 %		38 110	49 %	
Bedriftsmarkedet	1 100	1 %		275	0 %	
Gaver	26 882	35 %		23 559	30 %	
Andre inntekter	-	0 %		-	0 %	
Brutto anskaffelse av midler	77 704	100 %		78 062	100 %	
Kostnader ved anskaffelse av midler	22 180	29 %		27 224	35 %	
Netto anskaffelse av midler	55 523	71 %		50 838	65 %	
Administrasjon	2 227	3 %		3 697	5 %	
Disponibelt til formålet	53 296	69 %	100,0 %	47 141	60 %	100 %
Lokale og regionale aktiviteter	8 413	11 %	15,8 %	13 567	17 %	29 %
Utvikling og støtte til kurs	759	1 %	1,4 %	1 980	3 %	4 %
Helsefaglig kommunikasjon og helseopplysningsarbeid	2 061	3 %	3,9 %	10 795	14 %	23 %
Kommunikasjon, informasjon	3 703	5 %	6,9 %	7 891	10 %	17 %
Arbeid med astma, allergi og hjerneslag	2 565	3 %	4,8 %	3 898	5 %	8 %
Annet organisasjonsarbeid	15 671	20 %	29,4 %	5 595	7 %	12 %
Klinikk og organisasjonsarbeid	4 221	5 %	7,9 %	3 462	4 %	7 %
Sum organisasjonsarbeid	37 394	48 %	70,2 %	47 189	60 %	100 %
Årsresultat	15 902			(48)	0	0 %

Inntekter ikke medtatt under innsamlede midler

Lotteriinntekter og kompensasjon for spillautomater er ikke en del av aktivitetsnoten. LHL mottar ulike tilskudd slik som medlemstilskudd og tilskudd fra Extrastiftelsen disse er heller ikke inkludert.

Medlemsinntekter

40 % av medlemskontingentene fordeles videre til lokallag der medlemmet tilhører. I denne oversikten vises 100 % av medlemskontingenter under anskaffelse av midler og de 40 % som utdeles er inkludert i organisasjonsarbeid i linjen lokale og regionale aktiviteter. I selskapets regnskap vises inntekten netto.

Privatmarkedet

LHL har hatt følgende innsamlingsaksjoner i 2019

- Kalender aksjon
- Påske aksjon
- Sommer aksjon
- Høst aksjon
- Jule aksjon
- LHL venn
- Min hjertesak

Bedriftsmarkedet

LHL har inngått produktavtaler med enkelte bedrifter. Denne type avtaler er blitt vanskelig å fremforhandle.

Gaver

LHL mottar testamentariske gaver, minnegaver og andre gaver der giver har øremerket gavene. Overføres midlene til stiftelsene LHL Hjertefond, LHL Lungefond eller LHL Støttefond.

Kostnader

Kostnader er variable kostnader direkte knyttet til innsamlingsinntekter i noten.

Administrasjonskost

Administrasjonskostnad består av personalkostnader knyttet til administrasjon av innsamlede midler.

Lokale og regionale aktiviteter

Lokale og regionale aktiviteter er tillagt 40% av medlemskontigentene i LHL da disse midlene deles ut til lokallag til bruk for lokale aktiviteter.

Utvikling og støtte til kurs

LHL utvikler og holder kurs slik som Triminstruktørkurs og Livredderskolen. Eventuelle kursinntekter er trukket fra.

Helsefaglig kommunikasjon og helseopplysningsarbeid

Her ligger aktiviteter knyttet til opplysningsarbeid for medlemmer og pasientgrupper som LHL retter seg mot. Arbeidet omfatter praktisk og opplysnig og informasjon om sykdom og det å leve med sykdom. Her kan nevnes oksygenkurs, arbeid og helse, kolsråd med mer. I tillegg ligger kostnader til drift av åpen linje "spør eksperten" hvor personer kan få opplysning og veiledning

Kommunikasjon, informasjon

Her inngår arbeid med kommunikasjon mot medlemmer, interessegrupper, myndighetspersoner og media gjennom ulike kanaler som det nytter, sosiale medier og politisk påvirkningsarbeid.

Arbeid med astma, allergi og hjerneslag

LHL startet satsing på områdene astma, allergi og hjerneslag i 2015. Det er drevet informasjonskampanjer og opplysningsarbeid på områdene.

Annet organisasjonsarbeid

Her inngår arbeid mot LHLs lokallag og medlemsmasse, og interessgruppene i LHL.

Klinikk og organisasjonsarbeid

Her inngår kostnader til utvikling av LHLs helsetjenester og organisasjonen.

Note 22 Fortsatt drift

LHL har over noe tid hatt en utfordrende likviditetssituasjon. Situasjonen er dels begrunnet i sviktende resultater i de virksomheter LHL-gruppen eier og driver. Hovedårsaken er likevel manglende kapasitetsutnyttelse i LHL-sykehuset Gardermoen (LSG). Ved LSG driver LHL invasiv kardiologi, kirurgi og hørspecialisert rehabilitering. Ved etableringen av sykehuset var det planlagt betydelig hjertekirurgisk aktivitet i tillegg til andre kirurgiske disipliner som ortopedi, gastrokirurgi med mer. Den offentlig finansierte hjertekirurgiske aktiviteten falt bort i 2018 etter flere år med fallende volumer. Det ble parallellt etablert annen type kirurgi og det ble relativt raskt bygget opp et betydelig forsikrings- og privatfinansiert volum av slik aktivitet. Volumene har imidlertid vist seg å ikke være tilstrekkelige til å skape en lønnsom kirurgisk virksomhet og aktiviteten har siden oppstart generert store underskudd. Det er i løpet av 2019 gjennomført betydelige nedbemanninger og kostnadsbesparende tiltak som har gitt grunnlag for at LHL-gruppens drift i løpet av 2020 vil kunne levere en positiv kontantstrøm.

Covid-19

Situasjonen med covid-19 har påvirket LHL og virksomhetene negativt. Alle konsekvenser av situasjonen er ikke klarlagt, men som en direkte konsekvens av smittesituasjonen ble store deler av LHLs kliniske virksomhet stengt ned i det de nasjonale smitteverniltakene trådte i kraft. Dette hadde betydelige negative konsekvenser for LHLs økonomi. LHL etablerte i denne perioden beredskaps tjenester for det offentlige samt holdt personell i beredskap for å lette situasjonen for det offentlige. Dette medførte betydelige merkostnader for LHL. Kompensasjon for slike tilleggskostnader er ikke endelig avklart, men det er etablert dialog med det offentlige rundt dette. LHL legger til grunn at man helt eller delvis vil få kompensert disse merkostnadene. LHLs rehabiliteringsvirksomheter har vært tilgodesett med a/kontooverføringer på samme nivå som i normalsituasjonen i covid-19 perioden. For den kirurgiske virksomheten som primært er finansiert av forsikringer og privatbetalende falt inntektene bort. Dette gjelder også i stor grad LHLs datterselskaper. Den kardiologiske virksomheten ved LSG har vært opprettholdt, men med noe lavere volum som følge av situasjonen.

I april og mai har virksomhetene delvis startet opp igjen. Det er likevel på enkelte områder vesentlig lavere produksjon på grunn av smitteverntiltak. Lønnsomheten er følgelig også lavere enn planlagt. Det er påregnelig at covid-19 situasjonen vil vedvare gjennom 2020 og videre inn i 2021. Det arbeides kontinuerlig med tiltak for å minimere negative konsekvenser av situasjonen.

LHL har i svært begrenset grad fått nytte godt av regjeringens krisepakker gjennom covid-19 perioden. Årsaken til dette skyldes flere forhold. Svært mye av virksomheten til LHL er uten skatteplikt og den faller dermed utenfor kompensasjonsordningen for næringslivet, underskudd tidligere år gjør at man ikke kommer i posisjon for kompensasjon på store deler av den skattepliktige virksomheten og ordningene som er lansert for frivillig sektor dekker ikke LHL sin type aktivitet.

LHL har gjennom sin rehabiliteringsenhet ved LSG bygget opp en unik kompetanse på rehabilitering av lungesykdom. LSG er et moderne sykehus med mulighet for etablering av isolasjonsposter og behandling av pasienter med Covid-19. Rehabiliteringsenheten er ved regnskapsavleggelsen en av de største aktørene innen rehabilitering av pasienter som har vært rammet av Covid-19. Dette betyr også at LHL vil representere en viktig kapasitet dersom smittesituasjonen igjen endrer seg og blir verre.

Ovenstående betyr at LHL gjennom 2020 vil oppleve negativ kontantstrøm. Styret erkjenner at det kommende driftsåret vil bli svært utfordrende og at det vil kreve sterk styring av likviditeten og utvikling i driften. Styret legger likevel til grunn fortsatt drift ved fastsettelsen av årsregnskapet for 2019. Dette begrunnes i følgende:

Helseforetakene har sin kommunikasjon med virksomheter som leverer tjenester til disse, kommunisert ønske om at kapasiteten opprettholdes. Helseforetakene har også lettet situasjonen for virksomhetene ved å videreføre a/kontooverføringer på tross av redusert aktivitet. LHL legger til grunn at helseforetakene vil opptre konstruktivt ved en eventuell avregning for redusert aktivitet i 2020.

LHL har gjennomført tjenester for det offentlige i forbindelse med covid-19 situasjonen. LHL legger til grunn at man vil oppnå hel eller delvis dekning av slike kostnader.

Som følge av manglende kapasitetsutnyttelse og finansiell risiko ved LSG, er det gjennomført innledende forhandlinger med Akershus universitetssykehus RHF (Ahus) om en virksomhetsoverdragelse av invasiv kardiologisk virksomhet med en medfølgende fremleieavtale. Videre føres det samtaler om ulleie av operasjonsstuer hvor Ahus etablerer kirurgisk aktivitet på LHL sykehuset Gardermoen. Til slutt skal det som en del av samarbeidet gjennomføres salg av medisinsk teknisk utstyr. Ahus skal styrebehandle rammer og avtaleutkast for ovennevnte. Avtalen skal også styrebehandles av Helse Sør-Øst RHF. LHL forventer positiv konklusjon i disse organene. Det gjenstår endelig avtalesignering. Det forventes at dette vil skje i løpet av august 2020. Virksomhetsoverdragelsen og fremleieavtalen for den kardiologiske virksomheten forventes gjennomført sent høsten 2020 og etableringen av fremleieavtalen og kjøp av utstyr knyttet til den kirurgiske virksomheten forventes gjennomført primo 2021. Dagens kirurgiske virksomhet drevet av LHL, planlegges flyttet til leide lokaler i Vitaminveien 1, Oslo. Gjennomføringen av de ovennevnte avtaler vil bidra til en større forutsigbarhet i den økonomiske utviklingen for LSG og dermed LHL-gruppen. Avtalene medfører imidlertid en betydelig endring i LHLs virksomhet og det vil gjennom høsten 2020 bli arbeidet med en omstrukturering av den resterende virksomheten til LHL med sikte på å ta ut ytterligere kostnadsreduksjoner samt legge grunnlaget for en lønnsom drift av gjenværende aktivitet.

LHL besitter verdier gjennom de virksomhetene man eier. I en situasjon med sviktende likviditet vil det være mulig å gjennomføres salg av en eller flere virksomheter.

LHL mottok i forbindelse av avleggelsen av årsregnskapet 2015 oppdaterte krav til covenants fra bank. Disse vilkårene er ikke brutt i løpet av regnskapsåret 2019. LHL er heller ikke i brudd med slike covenants ved avleggelse av årsregnskapet.

LHL har over de siste årene vist betydelig evne og vilje til å treffe nødvendige tiltak for å tilpasse sin drift til endrede markedsforhold. LHL vil også i tiden fremover gjennomføre nødvendige tiltak for å bidra til en forsvarlig økonomi i den virksomheten som drives.

LHL har vurdert og fremskrevet likviditetstilgang for de kommende 18 måneder og mener fremskrivningene forsvaret at fortsatt drift kan legges til grunn.

Det foreligger risiko i situasjonen og styret vil følge situasjonen nøye og treffe nødvendige tiltak løpende.

Note 23 Hendelser etter balansedagens utløp

I tråd med reglene i NRS 3 om hendelser etter balansedagen henviser selskapets styre og ledelse til det pågående Covid-19 utbruddet

Situasjonen med covid-19 har påvirket LHL og virksomhetene negativt. Alle konsekvenser av situasjonen er ikke klarlagt, men som en direkte konsekvens av smittesituasjonen ble store deler av LHLs kliniske virksomhet stengt ned i det de nasjonale smittevernverntiltakene trådte i kraft. Dette hadde betydelige negative konsekvenser for LHLs økonomi. LHL etablerte også raskt tjeneste for det offentlige samt holdt personell i beredskap for å lette situasjonen for det offentlige. Dette medførte betydelige merkostnader for LHL. Kompensasjon for slike tilleggskostnader er ikke endelig avklart, men det er etablert dialog med det offentlige rundt dette. LHL legger til grunn at man helt eller delvis vil få kompensert disse merkostnadene. LHLs rehabiliteringsvirksomheter har vært tilgodesett med a kontooverføringer på samme nivå som i normalsituasjon i perioden. For den kirurgiske virksomheten som primært er finansiert av forsikringer og privatbetalende falt inntektene bort. Dette gjelder også i stor grad LHLs datterselskaper. Den kardiologiske virksomheten ved LSG har vært opprettholdt men med noe lavere volum som følge av situasjonen.

I april og mai har virksomhetene delvis startet opp igjen. Det er likevel på enkelte områder vesentlig lavere produksjon på grunn av smitteverniltak. Lønnsomheten er følgelig også lavere enn planlagt. Det er påregnelig at Covid -19- situasjonen vil vedvare gjennom 2020 og videre inn i 2021. Det arbeides kontinuerlig med tiltak for å minimere negative konsekvenser av situasjonen.

LHL har gjennom sin rehabiliteringsenhet ved LSG bygget opp en unik kompetanse på rehabilitering av lungesykdom. LSG er et moderne sykehus med mulighet for etablering av isolasjonsposter og behandling av pasienter med Covid-19. Rehabiliteringsenheten driver ved regnskapsavleggelsen rehabilitering av pasienter med Covid-19. Dette betyr også at LHL vil representere en viktig kapasitet dersom smittesituasjonen igjen endrer seg og blir verre.

LHL har i svært begrenset grad fått nytte godt av regjeringens krisepakker gjennom covid 19-perioden. Årsaken til dette skyldes flere forhold. Svært mye av virksomheten til LHL er uten skatteplikt og den faller dermed utenfor kompensasjonsordningen for næringslivet. Underskudd tidligere år gjør at man ikke kommer i posisjon for kompensasjon på store deler av den skattepliktige virksomheten og ordningene som er lansert for frivillig sektor dekker ikke LHL sin type aktivitet.

Årsregnskap

Signers:

<i>Name</i>	<i>Method</i>	<i>Date</i>
Lyssand, Bjørg	BANKID_MOBILE	2020-06-24 14:38
Horten, Else Magni	BANKID	2020-06-24 14:59
Andersen, Irene Thangstad	BANKID_MOBILE	2020-06-24 14:37
Monrad, Wenche	BANKID	2020-06-24 15:26
Rødevand, Olaf	BANKID_MOBILE	2020-06-24 14:28
Bele, Ole	BANKID	2020-06-24 15:21
Trond Solvang	BANKID_MOBILE	2020-06-24 14:36
Hagen, Magne	BANKID	2020-06-24 15:15
Holmen, Svein Bjarne	BANKID	2020-06-24 15:19
Bjørnstad, Bjørn Egil	BANKID_MOBILE	2020-06-24 15:25
Jahren, Frode	BANKID	2020-06-24 14:37
Bakke, Jan Ingvar	BANKID	2020-06-24 15:22
Romsdalen, Grete Synnøve	BANKID	2020-06-24 15:26
Stangnes, Ann-Helen	BANKID	2020-06-24 15:42
Rudjord, Bernhard	BANKID	2020-06-24 15:39

This document package contains:

- Closing page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.